Է· ՏԱՐԻ 1985 ԹՌՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 18 ՆԱԽԱՍԱՐԴ 43… Մ 1890 — Ն· Տ· 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃՐ· 24 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ... ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]	160
[illegible]	80
[illegible]	40
[illegible]	200
[illegible]	100
[illegible]	56
[illegible]	28

Les … sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Թղթադրամ րուպլի գնոյն անօրինակ բարձրացումն երկու ամսէ հետէ ընդհանուր զարմանք կը պատճառէ, և ծանր կորուստ այն Ռուսաց որք ապրանք կը ղրկեն օտար երկիրներ, կամ եկամուտ կը ստանան օտար երկիրներէ։ Թղթադրամին այսպէս յարգ գտնելն ո՛չ միայն Ռուսիոյ ելեւմտից նախարարին ճարտար տնօրինութեանց արդիւնք չէ, այլ և այս նախարար, Պ· Վիշնեկրածքի, ի զուր կ'աշխատի առաջքն առնուլ այս արտասովոր բարձրացման, դիւրացնելու համար ռուսական վաճառաց արտածումն, որ վերջին ժամանակներս գրեթէ կանգ առած է· զի օտարք այնքան քիչ կը գնեն ռուսական ապրանք որքան սուղ է րուպլն։ Արմտիք և այլ բերք վաճառող Ռուսեր թղթադրամով իրենց առաջարկեալ ստորին գները կործանարար կը նկատեն, և հարկադրուած են կամ բնաւ չծախել, կամ իրենց բերքերն աւանդ դնելով 6 % տոկոսի փոխարէն կանխավճարներ ընդունիլ երկաթուղւոյ ընկերութիւններէն, որք պէտք եղած գումարն ունին իրենց տրամադրութեան ներքեւ՝ կայսերական Դրամատունէն տրուած, և յայնժամ թէ՛ վաճառողք և թէ ընկերութիւնք կը սպասեն՝ գնոց բարւոքման յուսով։ Պ· Վիշնեկրածքի, չքաջալերելով հանդերձ թղթադրամ րուպլին բարձրացումն, օգուտ կը քաղէ անոր, օտար մայրաքաղաքաց ոմանց մէջ մեծաքանակ ոսկեդրամ գնելով յարգ գտած ռուսական թղթադրամին փոխարէն։ Թղթադրամին բարւոքումը, Թայմզին Փեթերսպուրկի իրազեկ թղթակցին տեղեկութեանց նայելով, գլխաւորապէս վերագրելի է Պերլինի շահադիտութեան, քանի որ գերման սեղանաւորք վերսկսած են գնել ռուսական թղթադրամ։ Պերլին առաջուան չափ կ'ազդէ ռուսական պետական գործոց վրայ, և մաքսային պատերազմը թէև ոչ եւս պաշտօնական, տակաւին վերջ չգտաւ Պիզմարք իշխանի հրաժարմամբ կամ կայսերաց տեսակցութեամբ։ Թղթադրամին բարձրանալը կրկնապէս կը վնասէ ռուսական վաճառականութեան, մի կողմէ տկարացնելով պաշտպանողական բարձր մաքսերն, որով օտար ապրանաց ի Ռուսիա մուտքը դիւրացնելով, և միւս կողմէ ռուսական ապրանաց արտածումը խափանելով՝ գնոց անկման բերմամբ։

Անցեալ շաբթուն հրատարակուած Ռ—ը—ն, որով ամեն մաքսեր բարձրացան 20 առ 100 համեմատութեամբ, այս կացութեան դարման պիտի տանէր ներածեալ ապրանաց մասին։ Ռ—ը—ին երեւումէն ի վեր, ի Պերլին թղթադրամին արժէքը ճղդեւ 20 առ 100 բարձրացուցին, որով բոլորովին ի գերեւ ելաւ կայսերական հրամանագրոյն առաջադրեալ նպատակն։ Անցեալ շաբթուն ութ րուպլ հաւասար էր անգլ· ոսկւոյ մը, երեք ամսէն վճարելի։ Ի Ռուսիա վաճառք ղրկողներ հետեւապէս լիովին օգտուեցան րուպլի բարձրացումէն, հակառակ մաքսերու վերջին յաւելման, և այս վիճակ պիտի տեւէ մինչեւ առաջիկայ յուլիս, երբ ռուս կառավարութիւնը կը խոստանայ մաքսերու ընդհանուր վերաքննութիւն մը, կը մնայ տեսնել թէ Ջարը մինչեւ այն տեւննոր բարձրացում մը պիտի հրամայէ՞ մաքսերու։

Ռուսիոյ մէջ հանրային մտադրութիւն գրաւած ուրիշ խնդիր մը հրեաստան է։ Արտաքին գործոց նախարար Պ· Կիրս իւր ներքին գործոց պաշտօնակցին պաշտօնապէս տեղեկութիւն հաղորդած լինելով թէ Ասիական Թուրքիոյ մէջ հնտախտն աւելցած է, Ռ—ը—ղ մը հրատարակեցաւ, որ կարգ մը զգուշական միջոցներ կը հրամայէ, մանաւանդ գետերուն և գետանաւերուն նկատմամբ ի գործ դնելի կանխահոգ միջոցներ։

Պ· ԿԼԱՏՍԹՈՆ

Հազիւ երկու շաբաթէ հետէ լուծուած է Խորհրդարանն, և ահա Պ· Կլատսթօն, անխոնջ ալեւորը, կը ծանուցանէ թէ ի մօտոյ պիտի վերսկսի իւր Միտ-Լօթիանի տարեկան պտոյտն ատենաբանութեանց։ Հոկտ· ամսուն մէջ Էտինպուրկ պիտի երթայ, ուր պիտի սկսի իւր ընտրական պայքար, միտքերն ու սիրտերն յուզելու և պահպանողական նախարարութեան դէմ գրգռելու ձեռնարկն, որ երկու շաբաթ պիտի տեւէ։ Պ· Կլատսթօն հիւր պիտի լինի Ռօզպէրի կոմսին, երիտասարդ անուանի դիւանագէտն ազատական կուսակցութեան, որոյ արտաքին գործոց նախարարը պիտի լինի վերստին՝ եթէ առաջիկայ ընտրութեանց մէջ յաղթեն Կլատսթօնեանք։ Պ· Կլատսթօն երեք մեծ ճառեր պիտի արտասանէ, այս անգամ մշակելով ո՛չ թէ ծաղիկներ այլ փշոտ խնդիրներ, և իւր ունկնդրաց հրամցնելով ո՛չ թէ քաղցրահամ մրգեղէններ այլ դառն ճշմարտութիւններ, ներքին և արտաքին խնդրոց վրայ։ Ներքին խնդրոց մէջ, Կլատսթօնեանք ամենէն աւելի յոյս կը դնեն ոգելից ըմպելեաց վաճառականներուն դրամական հատուցում տալու կառավարական ծրագրին վրայ, որ գերազանց զէնք մ'է Պ· Կլատսթօնի ձեռաց մէջ՝ Լորտ Սալզպըրիի նախարարութիւնն հարուածելու։ Ցեռնն'ոք, գարեջրոյ, օղիի և գինիի տակառներուն մէջ Պ· Կլատսթօն պիտի յաջողի՞ խեղդել իւր հակառակորդներ, և այն ծովածաւալ ափիոնի կարասներուն մէջ պիտի կրնա՞յ լուալ մաքրել ներքին և արտաքին շատ մը խնդրոց պատեհութիւններն, որք ժամանակէ մ'ի վեր դիզուած կան շնորհիւ պահպանողական նախարարութեան։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Եւրոպեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ կայս· կառավարութեան կողմէ շրջաբերական ղրկուած է Պուլղարիոյ և Սելանիկի կուսակալներուն, մասնաւոր ուշադրութեամբ հսկելու կարծեցեալ վարժապետներուն վրայ զորս Սերպիոյ Ս· Սավայի ընկերութիւնը կը ղրկէ Հին Սերպիոյ և Մակեդոնիոյ գաւառաց վարժարաններուն մէջ պաշտօնավարելու։ Սերպիոյ մէջ դաստիարակուած վարժապետներուն թոյլ պիտի չտրուի պաշտօնավարել այն երկու նահանգաց վարժարաններուն մէջ։

—Փեթերսպուրկի Կ—ժ—ն ազդեցիկ թերթը, պուլկար եպիսկոպոսաց Պերաթի խնդրոյն ստացած լուծման վրայ խօսելով, կ'առաջարկէ եկեղեցական ժողով մը ի Կ· Պոլիս կամ յԵրուսաղէմ, ի կարգադրութիւն [illegible] խնդրոց։ Պելկրատի Ցնեւէ Լէ·Բ լրագիրն, զայս առաջարկութիւն արտատպելով ռուս թերթէն, կ'ըսէ թէ այնպիսի եկեղեցական ընդհանուր ժողով մը կրնայ վերջնապէս կարգադրել յոյն և պուլկար օրթոտոքս եկեղեցեաց փոխադարձ դիրքն ու կացութիւնը։

—Սօֆիայէ կը ծանուցուի թէ քաղաքային և եկեղեցական բարձր պաշտօնեայք հրաւիրուած են ի Սօֆիա սեպտ· 6/18ին, տարեդարձ միութեան Արեւ· Րումելիի ընդ Պուլկարիոյ։

—Պուլկար կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ ամեն կուսակցութիւնք ընտրելիներ պիտի ներկայացնեն պուլկարական Ազգային ժողովոյն, (Սոպրանյէ)։ Պ· Զանքով և Պ· Քարավելով եւս իրենք զիրենք կ'առաջարկեն։

—Փեթերսպուրկի Սլաւական Բարեգործական Ընկերութիւնն (Համասլաւեան Ընկերութիւն կոչուածը) 60,414 րուպլ եւս ղրկեց «Ցաւալեալ Չեռնակօրայից և այլ Սլաւաց նպաստամատոյց մասնախմբին»։

—Աւստրիոյ համայն սլաւ ժողովուրդք իրենց մէջ դաշնակցութիւն մը կազմելու կը ջանան։ Այս նպատակաւ կեդրոնական մասնախումբ մը կազմուած է ի Փրակա, որոյ ցայս վայր ստացած տեղեկութիւնք գուշակել կուտան թէ այս կարեւոր գաղափար պիտի յաջողի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ռուս կառավարութիւնն սկսած լինելով կրկնապատկել իւր արեւմտեան նահանգաց մէջ գտնուող երկաթուղւոյ գծերն, (իւրաքանչիւր գծին երկայնութեամբ նոր գիծ մը երկարելով,) Գերմանիոյ մեծ սպայակոյտը գերման զօրաց փոխադրումն աւելի եւս դիւրացնելու և արագացնելու համար չորս հարիւր նոր շոգեշարժերու (լօգօմօթիւ) շինութիւնն ապսպրեց գերմանական այլ և այլ գործարաններու։

—Կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք Փարիզ կ'երթայ, յանուն իւր հօր հարցնելու ֆրանսական կառավարութեան թէ Գերմանիոյ նախորդ նախարարապետը կրնա՞յ բնակիլ ի Նիս՝ առանց թշնամական ցոյցեր տեսնելու Ֆրանսացւոց կողմէ։

—Վիլհէլմ կայսր մտադիր է եղեր «Դուքս Մէտանի» տիտղոսը տալ Մոլթքէ կոմսին, նորա ծննդեան 91 րդ տարեդարձին առթիւ։

—Վիլհէլմ կայսր իւր քով կանչեր է զկոմս Հէրպէրթ Պիզմարք, և երկարօրէն խօսակցեր է նախորդ նախարարապետին կայսեր և կայսերական կառավարութեան հանդէպ բռնած ընթացքին վրայ։ Կոմսը ցաւ յայտներ է իւր հօր շատախօսութեան համար, և խոստացեր է ամեն ջանք ընել համոզելու իւր հայր որ լրագրական տեսակցութեանց վերջ տայ։ Կայսրն յիշեցուցեր է թէ ինք ցայս վայր հոգ տարած էր վիշտ չպատճառելու նախորդ նախարարապետին, և այս տեսութեամբ Արնիմ կոմսին ընտանիքն նա կեցուցած է հանդուցեալ կոմս Հարրի տ'Արնիմի դատին վերաքննութիւնը պահանջելէ։ Այս կոմս, ինչպէս կը յիշուի, Պիզմարք իշխանի դիւանագիտական իշխանութեան զոհերէն մին էր եղած։

—Պերլինի լրագիրք կը պատմեն թէ Վիլհէլմ կայսեր ծովու ճամբով Ռուսիայէ վերադարձը դիւրին չեղաւ։ Հօէնցօլլեր հազիւ թէ ճամբայ ելած, քիչ մնաց որ ուրիշ նաւու մը բախէր։ Ցետոյ այնքան բուռն փոթորիկ մը ծագեցաւ որ նաւուն վերի յարկը գտնուած խուցը խորտակեցաւ և ծովուն մէջ ինկաւ։ Պահակ սպայից մին ալ վար ինկաւ՝ հովին և ալեաց սաստկութենէն։ Բաւական ժամանակ մեքենան չկրցաւ շարժիլ։ Կայսրն, իւր գլխերազգեստ հագած, աճապարանօք դուրս ելաւ նաւասենեկէն, և փոթորկին սաստկագոյն միջոցին վեր ելնելով, պէտք եղած հրամանները պաղ արեամբ տալու քաջութիւնն ունեցաւ։

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՁԵՂՆՄՈՒՆՔ Ի ԱՄԵՐԻԿԱ

Նիւ Եորքի նահանգին Խորհրդարանն օրէնք մի քուէարկեց, որով զանազան պատիժներ կը տնօրինէ 16 տարեկանէ վար գտնուող տղոց համար որք հրապարակաւ կը ծխեն փողոցներու մէջ։ Նիւ Եորքի քաղաքային խորհուրդն ըստ այսմ պէտք եղած միջոցներն ի գործ կը դնէ օրէնքին կիրառութեան համար։ Առողջարանք հաստատած են թէ պատանիներուն ծխախոտ գործածելը ջղային և հոգեկան ծանր անկարգութիւններ յառաջ կը բերէ, և օրէնսդէտք եւս գիտած են թէ ծխախոտի կանխահաս զոհերն ի վերջոյ գողութեան և արբեցութեան կը մտնին, որով բոլորովին կ'ապականին իրենց բարոյականութիւն։

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Վիեննայի մէջ բացուեցաւ Գիւղատնտեսաց համաժողով մը, որք կ'զբաղին երկրագործութեան, կաթնատնտեսութեան, այգեպանութեան և յարակից խնդրովք։ Զանազան ճիւղերու բաժնուած է այս ժողով։ Անդամներէն մին յիշատակագիր մը մատոյց, որոյ եզրակացութիւնն է թէ Միացեալ Նահանգաց և Ռուսիոյ մաքսային արգելիչ քաղաքականութեան հանդէպ, եւրոպացի գիւղատնտեսութեան շահերը կը պահանջեն որ կեդրոնական Եւրոպիոյ Տէրութիւնք իրենց մէջ տնտեսական դաշնակցութիւն մը կազմեն։ Համաժողովոյն անդամք Աւստրիոյ Արքունեաց ներկայացան։ Կայսեր կողմէ ներկայ էր Քարլ-Լուտվիգ արքեդուքս, որ այլ և այլ երկրաց պատուիրակներուն հետ երկարօրէն խօսակցեցաւ։ Ասոնց մէջ կան երկրագործութեան մասնագէտներ և նշանաւոր փրոֆէսորներ։

Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Աւստրալ հեռագիր մի կը ծանուցանէ թէ կեդր· Ասիոյ Անդրկասպեան նահանգին կուսակալ և հրամանատար Քուրոփաթքին զօրավար այն կողմերն հաստատեալ կարգ մը Հրեաներու հրաման տուած է մաքրել իրենց գործերը և մեկնիլ կեդր· Ասիայէն, մինչեւ մէկ ամիս։

Ի ՍՈՒՏԱՆ

Օսման Տիկմայի զօրքերն, 30,000 հոգի, սովատանջ վիճակի մէջ Թոքար հասան։ Անգլօեգիպտական իշխանութիւնք ի Հանտուպ, Թոքար և սուտանեան ներքին գաւառներն արմտեաց առաքումն արգիլեցին, որպէս զի Խարթումի Էմիրին հպատակող Տէրվիշաց բանակին պաշար չըլլայ։ Այս արգիլքին մէկ ուրիշ պատճառն ալ զՍուաքին հնտախտի դէմ պաշտպանելու զգուշութիւնն է։ 30 հազար պարկ հունտ կը սպասեն Սուաքինի մէջ, բայց միայն տեղացւոց և շրջակայ բարեկամ ցեղերուն պիտի ծախուի։ Վաճառականք թէեւ դուրսէն արմտիք կարող են բերել բայց չեն կրնար սուտանեան ներքին գաւառներ ղրկել, և այս պատճառաւ շատ դժգոհ են։ Սովատանջ բնիկներ կը սնուցուին ծախիւք եգիպտական կառավարութեան և Բնիկներու պաշտպան անգլ· Ընկերութեան, որ այս նպատակաւ հանգանակութիւն բացած է Անգլիոյ մէջ։

Ի ԽՐՈՒԱԹԻԱ

Վիեննայի լրագիրք կը ծանուցանեն Պարոն Ռաուխ փոն Նիէք խրուաթ պետական մարդուն մահն, որ Խրուաթիոյ Պան կամ Փոխարքայ էր 1867ի աւստրօ-մաճառական իրաւախոհութեան կնքումէն ետք։ Ինք եղաւ գլխաւոր հեղինակ «Խրուաթիոյ-Դալմատիոյ-Սլաւոնիոյ Երրեակ և Մի Թագաւորութեան» քաղաքական համաձայնութեան ընդ Հունգարիոյ։ Ցայտնի է թէ այն երեք նահանգք այսօր Հունգարիոյ թագաւորութեան բաժնին մէջ կը գտնուին։ 1848էն մինչեւ 1867 Խրուաթիա, Դալմատիա և Սլաւոնիա կը կարծէին թէ Վիեննայի կեդրոնական կառավարութեան կողմէ Հունգարիոյ հարստահարումն անհրաժեշտ պայման է որպէս զի իրենք շունչ առնուն և ազատ ապրին։ Այս համոզմամբ խրուաթ զօրապետք և զօրականք 1848ին ամենայն կատաղութեամբ մաքառած էին մաճառ ապստամբաց դէմ, աւստրիական բանակին հետ դաշնակցելով։ Անկէ ի վեր գաղափարք շատ փոխուած են, և Մաճառք Խրուաթաց հետ էին Պարոն Ռաուխի, որ իւր ազգակիցներն հաշտեցուց Հունգարիոյ ինքնօրինութեան գաղափարին։ Պարոն Ռաուխի քաղաքականութիւնն հակառակորդներ ունեցաւ իւր ազգակցաց մէջ, որք կը դանդաղէին թէ Հունգարիոյ ինքնօրինութեան հաւանելով իրենց մեծամուն պետական մարդն իրենց ազգային շահերը զոհած է վայրապար։ Արդէն հակամաճառ զգացումն արմատախիլ չէ եղած Խրուաթիոյ մէջ, թէեւ մաճառ կառավարութեան ներքեւ Խրուաթք նահանգային կատարեալ ինքնօրինութիւն կը վայելեն այժմ։ Պարոն Ռաուխէ քիչ յառաջ գերեզման մտած էր Խրուաթիոյ մէկ ուրիշ մեծագոյն փառքն, Իվան Մաժուրանիչ բանաստեղծն, որ միանգամայն քաղաքագէտ մ'էր և ժողովրդային կուսակցութեան անուանի պետ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ումպէրթօ թագաւորի Սփեցիոյ նաւահանգիստն երթալ չուզելն, ուր ներկայ պիտի գտնուէր նորակերտ Սարտինիա զրահաւորին ի ծով իջեցման, վերստին պաղութիւն ձգեց Ֆրանսայի և Իտալիոյ մէջեւ, կամ լաւ եւս՝ Ֆրանսայի և Իտալիոյ մէջ վերստին մտած պաղութեան մէկ արտաքին նշանն եղաւ։ Հոն Սփեցիոյ նաւահանգստին մէջ որոշուած էր որ ֆրանսական նաւատորմիղ գար ողջունել Իտալիոյ թագաւորն, ինչպէս ի Թուլոն իտալեան նաւատորմիղ գացած էր ողջունել զՊ· Քառնօ։ Թէեւ կառավարական լրագիրք ըսին թէ այլուր զբաղած լինելուն համար Ումպէրթօ թագաւոր չկրցաւ երթալ, բայց այս բացատրութեանց ականջ կախող չէ։ Քաղաքական պատճառ կայ այս բացակայութեան։ Պ· Քրիսփի հակաֆրանսական նոր ցոյց մ'ըրաւ։ Իտալիոյ ֆրանսասէր կուսակցութիւն կը պարսաւէ խրոխտ վարչապետին այս քաղաքականութիւն։ Զգացումներն հանդարտեցնելու համար կ'ըսուի այժմ թէ «որոշուած է որ ուրիշ առիթ մ'ընծայուի Ֆրանսայի՝ Իտալիոյ փոխարինութիւն մ'ընելու այն քաղաքավարական ցոյցին համար զոր ի Թուլոն Իտալիա ըրաւ Ֆրանսայի»։

—Ինչպէս ուրիշ երկրաց, Թուրքանայի մէջ եւս մրրիկը ծանր վնասներ պատճառեց։ Տուներ, եկեղեցիներ և հիւանդանոցներ փլան հովին, անձրեւէն և կարկուտին սաստկութենէն, և շատեր ալ փլատակաց ներքեւ մնալով կորան։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՀՆԱՐՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Այս օրերս ի Մոսքուա ձերբակալեցաւ Եաքով Իպրահիմով անուն Պարսիկ մը, որ տարօրինակ մասնագիտութիւն մը կը մշակէր։ Եկեղեցականներէն և իւր կնքահայր-

—(24)—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Այստեղ պաշտօնեայներ միայն կը յաճախեն։ Խանութիս դէմը բնակող Սանգաքի գերակամին սենեկի սպասաւորն ու կառապանը կը ճանչնամ քիչ մը։

—Սանգաքի գերակա՞մն ըսիք, այդ անունն անծանօթ չէ ինծի։ Քանի՞ սպասաւոր ունի։

—Երեք։

—Ընդ ամենը երե՞ք։

—Աւելի պահելու կարող է, վասնզի անհագին հարստութեան տէր է· բայց ամուրի ըլլալուն · · ·

—Ի՞նչ, Պ· տը Սանգաք ամուսնացած չէ՞։ Այդպիսի տէր մը իմ գործիս կուգա՛յ, երջանիկ կ'ըլլամ եթէ Պ· տը Սանգաքի ծառայութեան մտնեմ, և եթէ համաձայնէի իր աւանը ներկայանալ · · ·

... տը Սանգաք կը ձանձրանար Բարիզի մէջ, վասն զի երեք օր առաջ մեկնեցաւ օտար երկիրներ ճանբորդելու համար։

—Ա՜հ, բաղդ չունիմ եղեր, սակայն յուսամ թէ չէք մերժեր իր սպասաւորներուն յանձնարարել զիս։

—Գլխուս վրայ։ Առաջին անգամ որ կառապանը տեսնեմ, ձեր խօսքը կը բանամ։

—Աւելի աղէկ կ'ըլլայ որ ուղղակի սենեկի սպասաւորին դիմէք։

—Այո՛, եթէ առիթ գտնեմ։ Պ· Լիւտովիք քիչ անգամ կուգայ այստեղ եւ իրեն հետ այնչափ ազատօրէն չեմ խօսիր ինչպէս կառապանին հետ։

—Արդեօք այդ մարդը զրօսասէր չէ՞։

—Հապա՛, հապա՛· սակայն ամենուն հետ չի խօսիր։ Տիրոջը փառաւորութիւնը կը վայելէ եւ գուցէ այս պատճառաւ կը հպարտանայ։

—Շատ կը փափագէի այդ Պ· Լիւտովիքը տեսնել, ի՞նչ տեսակ մարդ է։

—Բարձրահասակ, շիտ շիտակ, նիհար, խարտեաշ, նօտարի մը պէս միշտ սպիտակ փողկապ կը կապէ։ Դէմքն դէմք մը ունի, չէկ ու բարակ կողմնամօրուքներով։

—Այդ նկարագրութիւնը կը բաւէ ինծ։

Խօսակցութեան միջոցին հիւղը պարպած էին։ Բայց Կապիտոն չէր ուզեր իր տեղէն հեռանալ, ուստի երկրորդ հիւ մըն ալ ապսպրեց։

Այդ վայրկեանէն սկսեալ, սրճարանապետն անընդհատ գրաւուած ունեցաւ ...

պլսաքերին, կը մեկնէին և ուրիշներ կուգային։ Երբեմն երբեմն սրճարանապետը կը մօտենար իր նոր յաճախորդին, գարեջրոյ գաւաթը բերնին կը դպցունէր և անմիջապէս յետոյ կը հեռանար ըսելով.

—Ներեցէք, բարեկամ, գործս չի ներեր։

Կապիտոն աչքը փողոց սեւեռած էր։

—Պէտք է որ զինքն անպատճառ տեսնեմ այսօր, կ'ըսէր ինքնին։

Ու սպասեց։

Վերջապէս, ժամը վեցէն քիչ մը առաջ, թիւ 14 տան դրան բացուածքին մէջ նշմարեց երկար մարմին մը, գունատ դէմքով, չէկ կիսամօրուքներով և սպիտակ փողկապով։

—Ի՛նքն է, ըսաւ ցած ձայնով։

Ոտքի ելաւ, հաշիւը մաքրեց և դուրս ելաւ, սրճարանապետին գոչելով.

—Վաղը կը տեսնուինք։

Սպասաւորն Ամսթէրտամ փողոցի անկիւնը կը դառնար։

Կապիտոն մայթին վրայէն յառաջացաւ մեծաքայլ, եւ ժամանակին հասնելով տեսաւ որ Պ· Լիւտովիք այդ փողոցի նամակատունը կը մտնէր։

Սպասաւորը նամակատան բաց պատուհաններէ միոյն մօտեցաւ։

—Նամակ մը ունի՞ք Պ· Լ· Ժ· Բ· ի հասցէին ուղղեալ, Ամսթէրտամի փողոցին նամակատան ուղղեալ, հարցուց պաշտօնէին։

Քանի մը երկվայրկեան սահեցան։

—Ո՛չ, պարոն, պատասխանեց պաշտօնեայն, իր առջին դրուած նամակաց ...

Թէպէտ Կապիտոն ականջ կախած էր, բայց սա բառերը միայն լսած էր «Ամսթէրտամ փողոցի նամակատունը»։ Բայց այսքանը բաւական էր իրեն հասկնալու համար թէ սպասաւորը նամակի մը կ'սպասէր զոր պիտի ուղղէին նմա։ Արդ, այդ նամակը Պ· տը Սանգաքի կողմէ ըլլալու էր։ Իր վստահելի սպասաւորին հետ այս կերպով թղթակցելու եղանակը տեսակ մը զգուշութիւն էր զոր գերակամը ձեռք կ'առնէր իր պահուըտած տեղը գտնել ուզողներուն դէմ։

—Ա՜հ, կը մտածէր Կապիտոն, եթէ աւելի որոշ կերպով լսած ըլլայի, եթէ գիտնայի թէ ի՞նչ անուան կամ ի՞նչ սկզբնատառի պիտի ուղղուի նամակը, գործն յանդգնութիւն ունենալու վրայ կը մնար և կը յաջողէի։ Բայց հոգ չէ, այդ մարդը վաղը նորէն պիտի գայ, ետին կը կանգնիմ և այս անգամ ականջներս աւելի կը սրեմ։

Նամակատունէն դուրս ելած էր, Պ· Լիւտովիքի ետեւէն։

—Այսօր այս կողմն ընելիք մը չունիմ, ըսաւ, գործս վերջացած է։

Ճրագավաճառի մը խանութը մտաւ գլանիկ գնելու համար։ Ըստ սովորութեան, ձեռքն հինգ սանդիմնոց սիկառներու տուփին վրայ դրաւ· բայց իսկոյն ետ քաշեց։

—Բայց կրնամ, մտածեց, ազնուագոյն տեսակէ գլանիկ մը ծխել, քանի որ Պ· Ռուսօ պիտի վճարէ։

ԺԴ

ՈՒՐ ԿԸ ՏԵՍՆՈՒԻ ԹԷ ԳԵՏԻՆ ՆԵՏՈՒԱԾ ԲԱՆ ՄԸ ԺՈՂՎԵԼԸ ԼԱՒ Է

Ցաջորդ օրը, առաւօտեան ժամ եօթնին, Կապիտոն Ամսթէրտամ փողոցի անկիւնը կեցած կ'սպասէր։ Չէնքը թեւին տակն էր, այսինքն դաւաղանը ձեռքը բռնած՝ վերարկուին գրպանին մէջ՝ ուսին ուղղութեամբ։

Քառասուն յիսուն քայլ կ'առնէր Սէն-Լազար փողոցն ի վար, ետ կը դառնար, ակնարկ մը կը նետէր Լոնտրը փողոցին վրայ, կանգ կ'առնէր գրավաճառի մը խանութին ապակեզարդին մէջ դրուած երգերու անունները կարդալու համար, յետոյ իւր պտոյտը կը շարունակէր մայթին վրայ։

Վերջապէս, ժամը իննէն քիչ մը առաջ, տեսաւ որ գերակամին սպասաւորը կուգար։ Անկից առաջ նամակատուն մտաւ։

—Ականջնիս սրենք, ըսաւ։

Երբ սպասաւորն իր կարգին նամակատուն մտաւ, Կապիտոն՝ կիչէին աջէն կեցած, փոքրիկ ծրար մը կը կապէր զոր նամակատան յանձնելու ձեւ մը ունէր։ Աւելորդ զգուշութիւն, վասն զի սպասաւորը եւ ո՛չ իսկ տեսած էր զինքը։

Լիւտովիք, գլուխը կիչէին մօտեցնելով, նախորդ օրուան հարցումն ուղղեց պաշտօնէին։

Այս անգամ, Կապիտոն կատարելապէս լսեց Լ· Ժ· Բ· երեք սկզբնատառերու արտասանուիլը։ Ուրախութեան նշոյլ մը փայլեցաւ աչքերուն մէջ։

—Այս առաւօտ ալ բան մը չկայ, պատասխանեց պաշտօնեայն։

—Ուրեմն այս իրիկուն նորէն կուգամ։

—Այո՛, այս իրիկուն եկէք։

Եւ որովհետեւ պաշտօնեայն այդ վայրկենին ստիպողական գործ մը չունէր հաւանաբար, սպասաւորին հետ քանի մը խօսք փոխանակեց գրեթէ մտերմական ձայնով մը։

Կապիտոնի աչաց մէջ՝ փայլող նշոյլը մարեցաւ ու ճակատը մթագնեցաւ յանկարծ։

—Վա՜յ թշուառական, ըսաւ ինքնիրեն, երբ փողոց ելաւ, գործեալ չգուշակած մէկ դժուարութիւնս դէմս ելաւ։ Իմ մարդս ծանօթ է եղեր նամակատան մէջ, մինչեւ իսկ պաշտօնէին հետ աղէկ է եղեր։ Ցայտնի է որ եթէ Լ· Ժ· Բ սկզբնատառերով նամակը պահանջելու ելլեմ, չպիտի յանձնեն։ Միւս կողմէ, Պ· Լիւտովիքին իմաց պիտի տան որպէս զի զգոյշ կենայ և նոր դժուարութիւններ յարուցանելէ ուրիշ գործ տեսած չպիտի ըլլամ։ Ուշադրութի՛ւն, Կապիտոն, ապուշութիւն չընէք։

(Շարունակելի)

Ներէն իբրեւ նորադարձ Քրիստոնեայ նուէրներ և դրամ ընդունելու համար նորէն և նորէն կը մկրտուէր՝ ամեն անգամ որ առիթ գտնէր։ Հաստատեցաւ որ այսպէս տասն և չորս անգամ մկրտուած էր։ Այս առթիւ ռուս ոստիկանութեան կատարած քն... ... թէ այս Պարսիկ գյուխ... բու յորոց ոմն... զութիւնն եղծ... ալ իրեն բան... Նորայի վանք... ւաքութիւն... րիլ։ Այս ամե... տարկեալ են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Դատական և կրօնական գործոց Նախարարութիւնը չաբաթ օրն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր դարձուցած էր Եկեղեցական Համագումար Ժողովոյ վերջին տեղեկագիրը։

Այն պատասխանագրոյն մէջ, զոր Ս. Պատրիարք Հայրն այս առթիւ ուղղած է առ Դատական Վսեմ. Նախարարն, Ն. Ամենապատուութիւն ներփակած է վերոյիշեալ տեղեկագիրը։

Այս երկու պաշտօնագիրք երէկ Դատական Նախարարութեան յանձնուեցան Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի ձեռամբ։

Այս աւուր Թ. Հէրալտի մէջ կը կարդանք.

Կայս. Հրամանաւ՝ Դատական և կրօնական գործոց նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ պաշտօն ունի՝ Յունաց և Հայոց Պատրիարքարաններու խնդրանաց վրայ՝ քննել անոնց վաղեմի առանձնաշնորհումներն։

Այս յանձնաժողովը կը կազմեն Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին նախկին կուսակալ Վսեմ. Սավա փաշա, Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա, Պէյլիկճի Րաիֆ էֆէնտի և Կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր պէյ։

Այս յանձնաժողով այսօր ի նիստ պիտի գումարի Դատական Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ և պիտի սկսի ի գործ դնել իւր պաշտօնը։

Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Ներսէս Ծ. վրդ. Արսլանեան հիւանդ ըլլալով երէկ բացակայ էր Ազգ. Պատրիարքարանէն և փոխանորդարանի գործերն առժամապէս վարեց Արժ. Յովհաննէս Ծ. վրդ. Արշարունի։

Կարապետ աղա Դուրեան՝ որ ծանօթ է տարիներէ ի վեր Պատրիարքարանի հետ իւր ունեցած կապակի խնդրովը, նախորդ չաբթուն մեռաւ։ Հանգուցեալն իւր կենդանութեանը Ղալաթիոյ Մատենադարանին նուիրած է իւր ունեցած գրեանքը։

Ներկայումս Թիֆլիզում հիւր է մեր անուանի բանաստեղծ Պ. Գամառ-Քաթիպան։ Վերջին ժամանակ բանաստեղծը Ն. Նախիջեւանում հիւանդ պառկած է եղել. մի փոքր կազդուրվելուց յետոյ, բժիշկների խորհրդով այժմ ճանապարհորդում է՝ իւր առողջութիւնը վերականգնելու համար։ Պ. Գամառ-Քաթիպան այս օրերս կ'ուղեւորվի Գանձակ, այնտեղից Շուշի, Բագու։ Վերադառնալով Բագուից, նա կ'անցնի Բորժոմ, Ախալցխա, Աբասթուման, Ղարս, Ալեքսանդրապոլ, Կաղզուան և այստեղից Կոզպի վրայով Էջմիածին, ուր նա ցանկութիւն ունէ ներկայ լինել Սեպտեմբերի 30ին կատարուելիք միւռոնօրհնութեանը։

* * *

Նորերումս Բօրժօմում տեղի է ունեցել հետեւեալ դէպքը։

Մի Թափառական կօմիկ ընթերցող Վէյնբերգ անունով, որ բաւական յայտնի է Թիֆլիզցիներին, անցեալ չարաթ Բօրժօմում տալիս է մի երեկոյթ։ Նա հասարակութեանը զուարճացնում է զանազան ծիծաղաշարժ անեկդոտներով, ռուսաց, հրէից և հայոց կեանքից։ Երեկոյթի առաջին բաժանմունքից յետոյ, հանդիսականներից մէկը, երիտասարդ ուսանող իշխ. Արղութեան, մտնում է կուլիսների ետեւ, Վէյնբերգի մօտ, եւ իբրեւ ծանօթ առաջարկում է հայերին չը վիրաւորել, ծաղրի առարկայ չինելով նրանց իւր հնարովի անեկդոտներում։ Վէյնբերգի և ուսանողի մէջ տեղի է ունենում հետեւեալ խօսակցութիւնը։

—Ես ինչո՞վ եմ վիրաւորում հայերին, —ասում է Վէյնբերգ, — իրանք հայերն են խնդրում ինձ անեկդոտներ պատմել իրանց կեանքից։ Իմ այսօրուայ 16 անեկդոտներից 5 վերաբերում էին հայերին։ Եթէ հայերը վիրաւորված են, ես կարող եմ ներումն խնդրել բեմից։

Սակայն իշխանը չի համաձայնում, մտածելով, որ ծաղրածուն իւր հրապարակական ներողութեամբ մի նոր վիրաւորանք պիտի հասցնի հասարակութեանը։ Վէյնբերգ կամենում է իւր ուզածն անել և հարցնում է իշխանից.

—Դուք ձե՞ր կողմից էք եկել, թէ հասարակութեան։

—Ես միայն իմ կողմից եմ խօսում ձեզ հետ,—պատասխանում է իշխանը։

Այն ժամանակ Վէյնբերգը բարկացած գոչում է.

—Ուրեմն դուք երախայ էք, որ համարձակվում էք ինձ խրատ կարդալ։

Իշխանի պատասխանն է լինում մի ամուր ապտակ, որից Վէյնբերգը ընկնում է իւր ետեւում դրած դիւանի վրայ։ Նա փորձում է վերկենալ, կրկին ընկնում է։ Մի փոքր սթափվելով, նա ոտքի է կանգնում, վերցնում է մոմկալը, որ իբր արձակի տաքարիւն երիտասարդի գլխին, սակայն մոմկալը դնում է իւր տեղը։ Իշխանին, համոզելով, մի կերպ դուրս են տանում։

Ցաւալի է, որ տասնուիններորդ դարի վերջին կէսում եւս մարդկանց խրատելու համար շատ անգամ ստիպուած են լինում ֆիզիքական ույժ փորձել։ Պ. Վէյնբերգ անշուշտ ինքը առաջուց էլ զգացել է, որ նոյն իսկ ծաղրածուի արհեստումն էլ պէտք է համեստ լինել։ Բայց ազդու խրատ չունենալով շարունակել է ուզածը։

Այժմ, ինչպէս երեւում է, ֆիզիքական հարուածը ազդել է նորա վրայ, որովհետեւ անցեալ երկուշաբթի նա Թիֆլիզում եւս մի երեկոյթ տուեց և... ոչ մի խօսք հայերի մասին։ (Արձագանք)

Երէկ ի Բերա վայելուչ շքով տեղի ունեցաւ Ազն. Օր. Զարուհի Սեւգալաճեանի պսակադրութեան հանդէսն ընդ Մեծ. Արմենակ էֆ. Ունճեանի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Վանայ նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Րիֆաթ պէյ, նախկին տէֆթէրտար Գարաւի։

Էնկիւրիի նահանգին տէֆթէրտար անուանեցաւ Մէհմէտ էֆէնտի, նախորդ քննիչ հիմնական ութերորդ շրջանակին։

Բաղէշի նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Զիհնի էֆէնտի, հաշուակալ Եւդոկիոյ։

Մանաստըրի Գըրճովա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ճէմալ պէյ, գայմագամ Բէրէպլինէի։

Նոյն նահանգին Բէրէպլինէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Րիզա պէյ, գայմագամ Ֆիլորինայի։

Նոյն նահանգին Ֆիլորինա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հըֆզի էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Սէմարվէի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան դիւանատան քարտուղարներէն Ալի ու Պէհա էֆէնտիներու։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Տիարպէքիրի նահանգին հաշուակալութեան դիւանին գեր-անօրէն Մուսթաֆա Ասըմ էֆէնտիի, Բ. Դրան հեռագրական սենեկի քարտուղարներէն Մուսթաֆա էֆէնտիի և Եպարքոսական Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Հաշիմ Պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Նիւր պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. մասնաւոր Արկեղ Թարգմանիչներէն Հագգը և Սալիմ պէյերու։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Եպարքոսական Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Րաիֆ պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Հիքմէթ պէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն առնալով Բ. Դուռը դարձաւ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Տէրութեան հասոյթից յաւելման համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ Եպարքոսական պաշտօնատան մէջ ընդ նախագահութեամբ Դատական Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի։

Յանձնաժողովոյ նիստէն յետոյ Վսեմ. Րիզա փաշա կայս. պալատ գնաց։

—Գերմանական ու սերպիական դեսպանք, պարսկական դեսպանատան գործակատարն և Գարատաղի գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Սկիւտարի երկաթուղւոյն շինութեան համար Պահրի փաշայի և Պ. Բօլլաքի կողմէ ներկայացեալ պայմանագիրն ու յանձնառութեանց տետրը վաւերացնող կայս. Իրատէն ելած է, և Բ. Դուռն հրաման տուած է այդ արտօնութեան ֆէրմանը պատրաստել յանուն Պ. Բօլլաքի (ֆրանսացի ճարտարագէտ)։

Յիշեալ երկաթուղին պիտի շինուի Սկիւտարէն մինչեւ Գըբզէ. այս մասի շինութիւնը պարտաւորիչ, անկից մինչեւ Պօլսի գծին շ... ըն ըստ կամս. Արտօնատէրն մանաւանդ միայն յանձն կ'առն... այս վերջին մասը, որ առաջ... եղած ուսումնասիրութիւնն տարէ։

ՊԷՏՐՈՂԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ՈՐ...

Հաչակաւոր Բիւրա Պէտ... ուշայի որդւոց ձերբակալման... առած նորագոյն տեղեկութ... ներով, այս վերջնոց երեքը ոստիկանական հնկոզութեա... գտնուէին և ժամանակ... տէ անյայտ եղած էին, Տրապիզոնի մէջ ձերբակալուեր են և ո՛չ թէ Կարնոյ մէջ։ (Ստամպուլ)

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս Առողջապահական վարչութիւնն հրաման ղրկեր է իւր պաշտօնէից յեգիպտոս, առողջապահական շղթայներ հաստատել ի Կազա, եգիպտական սահմանագլխուն վրայ, որպէս զի չըլլայ որ Մէքքէէ դարձող ուխտաւորք այդ ճամբով գան, Ալէն-Զարքա կոչուած տեղն հաստատել քարանթինայէն խոյս տալու համար։

—Մէքքէի մէջ հնտախտը երեւան ելլելուն պէս, իտալական կառավարութիւնը առաջարկած էր օսմ. կառավարութեան՝ առողջապահական միջազգային կայարան մը հաստատել Կարմիր ծովու մէջ։ Արդ, ֆրանսական և սպանիական կառավարութիւնք հաւաներ են Իտալիոյ այս առաջարկին։

Երէկ եւս Մէքքէէն ու Ճիտտէէն որ և է տեղեկութիւն առնուած չէ հնտախտի նկատմամբ, սակայն Ճիտտէէ հասած տեղեկութեան մը համաձայն՝ Եանպուի մէջ հնտախտ երեւան ելած է։

Աղեքսանդրիոյ առողջապահական բժիշկէն օգոստոս 26 թուականաւ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Եանպուէն Թորսինա եկող եգիպտացի ուխտաւորաց ինչպէս նաեւ Էլ Թորի մաքրանոցին մէջ գտնուող արեւելցի ուխտաւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Ասիական գաւառներէ առնուած տեղեկութիւնք միշտ գոհացուցիչ են։ Տիարպէքիրի եւ Բաղէշի նահանգներէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Արղնի ու Բերփարի գաւառաց մէջ, ուր նախապէս հնտախտ երեւան ելած էր, քսան ութ օրէ ի վեր ո՛ր և է դէպք պատահած չէ։ Նոյնպէս Ճէզիրէի մէջ քսան օրէ ի վեր, Մծբինի մէջ տասն չորս օրէ ի վեր և Մարտինի ու շրջակայից մէջ տասն երկու օրէ ի վեր հնտախտի դէպք պատահած չէ։

—Առողջապահական յանձնաժողովը նկատելով որ Եէտի Գուլէի դուրսը գտնուած Հայոց և Յունաց հիւանդանոցներու մէջ երբ մահ մը պատահի, մեռեալը քաղաքէն ներս կը բերուի նորա տան շրջակայ եկեղեցին տարուելու համար, նկատելով որ այս պարագայն անյարմար է ներկայ եղանակին բերմամբ և նկատելով որ նոյնպէս անյարմար է այդ մեռեալները քաղաքէն ներս մտցնել առանց գիտնալու թէ ի՛նչ տեսակ հիւանդութենէ մեռած են, հրահանգ ուղղած է թէ՛ Առողջապահական վարչութեան և թէ՛ որոց որ անկ է այդ առթիւ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ

Հանրային ապահովութիւնը խանգարելու բնութիւն ունեցող քանի մը մանր դէպքեր պատահած ըլլալով ի Նիկոմիդիա, ուրբաթ օրը հեծելազօրաց գումարտակ մը ղրկուեցաւ անդ ընդ հրամանատարութեամբ գեր-գնդապետ Խայրի պէյի։

Շաբաթ օրն եւս Գատը գիւղի զօրանոցէն հարիւր քսան հեծելազօրք ղրկուեցան ի Նիկոմիդիա։ (Ստամպուլ)

* *

Շրջած զրոյցներուն նայելով, վերոյիշեալ դէպքը պատահած է ո՛չ թէ ի Նիկոմիդիա, այլ Ատաբազարի մէջ, սակայն մանրամասն տեղեկութիւնք առնուած չեն տակաւին։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Զմիւռնիոյ քարափանց խնդրոյն համար կայս. Հրամանաւ կարգեալ յանձնաժողովն իւր պաշտօնն աւարտած և տեղեկագիր մը պատրաստելով Վեհ. Սուլթանին մատուցած էր։

Արդ, կըսուի թէ յանձնաժողովը կարծիք յայտնած է ույժ տալ այն որոշման, որ կը վերաբերէր այդ քարափը անանուն ընկերութեան մը յանձնուելուն։ Միւս կողմէ, կըսուի թէ այդ ընկերութեան տնօրէնն, Պ. Կիֆրէ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, այս խնդրոյն վրայ Օսմ. Կայս. Պանքային հետ եւս խորհրդակցութիւններ կատարած է և թէ նոյն ընկերութեան արտօնատէրն՝ Պ. Տիւսօ, այս օրերս Եւրոպա պիտի երթայ միւս բաժնետիրաց հետ տեսակցելու համար։

... ոսկի ըլլալ։

* *

Պուլկարաց Գեր. Էկզարքը հեռագրաւ հարիւր օսմ. ոսկի ղրկած է կուսակալ Ղալիպ փաշային, ի նպաստ Սէլանիկի հրկիզելոց։

ԳԱՐԹԱԼ

Շաբաթ գիշերուան անձրեւախառն խոշորհատ կարկուտը չքաւորութեան մատնեց Գարթալի ժողովուրդը. այգիներն՝ որք տեղւոյն ժողովրդեան ապրուստի միակ աղբիւրներն էին, ողողուած եւ գրեթէ աւերակ դարձած են, տուները ֆնասուած, ապակիները մեծ մասամբ խորտակուած և շատ մը անասուններ խղդուած են։

Կարկուտին հատիկը կշռուելով 75 տրամ եկած է։ Կ'ըսուի թէ հովիւ մը իւր ախտէն դուրս փախած պահուն կարկուտ՝ մը ինալով գլխուն՝ ճեղքուեր է։

Կը լսենք թէ տեղացի ժողովուրդը կը պատրաստուի հանրագրով մը իւր վիճակը պարզել Վեհ. Սուլթանին եւ նորա գթութիւնը խնդրել։

ԱՒՐՈՒԱԾ ԱՐՄՏԻՔ

Կը յիշուի թէ կայս. կառավարութիւնը առողջապահական նկատումներով արգիլած էր որ նաւերուն մէջ թրջուած արմտիք Թուրքիոյ նաւահանգիստները չի հանուին, նոյն իսկ չորցուելու պատրուակաւ։ Այս անօրինութիւն, թէպէտ ըստ ինքեան լաւ, սակայն սա անպատեհութիւնն ունէր որ կարգ մը ձեռարուեստներ կը զրկէր այդ նախնական նիւթերէն եւ միանգամայն ֆնաս կը հասցունէր արմտիք ներմուծող վաճառականաց. ասկից զատ, աւրուած արմտիք նաւուց ամբարներուն մէջ երկար մնալով, կը փտին։

Առեւտրական դասը բողոք բարձած ըլլալով այս առթիւ, Պետական խորհուրդը՝ բժշկական ժողովոյ կարծիքն առնելէ յետոյ որոշած է որ, թրջուած արմտիք՝ չորցուելէ յետոյ անվնաս կերպով կրնան գործածուիլ ձեռարուեստներու մէջ։ Ասկից զատ, Քաղաքապետութեան կողմէ կարգեալ մասնագէտ պաշտօնեայք բժշկական ժողովոյ ներկայացուցչաց հետ համախորհուրդ՝ յայտարարած են թէ այդ արմտիք կրնան օսմ. հողին վրայ ցամաք հանուիլ, բնակութիւններէ հեռի տեղ մը, և բաց օդին ու արեւուն դրուիլ չորցուելու համար։

Պետական խորհուրդը որոշած է նաեւ որ Քաղաքապետութեան թողուի այդ տեղւոյ որոշումն, և չորցուած արմտիք արուեստագործութեան մէջ միայն գործածուելու պայմանաւ վաճառուին։

Նախարարաց խորհուրդը վաւերացուցած է պետական խորհրդոյ այս որոշումն, որուն գործադրութիւնն յանձնուած է Ներքին գործոց Նախարարութեան։ Հետեւաբար քաղաքապետութիւնը պիտի որոշէ աւրուած արմտեաց ցամաք հանուելու տեղը, և այս ծանուցուած է Առեւտրական Սենեկին։

ՊՈԼՍՈՅ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԸ

Լը Թիւրքի մէջ կը կարդանք.

Ցաւօք կ'իմանանք թէ քիչ ժամանակէ հետէ անկանոնութիւններ կը գործուին այս հանրօգուտ հաստատութեան մէջ։ Ապահովութեան Սնտուկն որ վաղեմի հաստատութիւն մըն է, միշտ նշանաւոր հանդիսացած էր իւր գործոց կանոնաւորութեամբ և յաճախորդները գոհացնելու համար գործադրած ճշդապահութեամբ։ Կ'երեւի թէ այս պատուաբեր աւանդութիւն կորստեան վտանգին մատնուած է յորմէ հետէ նոր տնօրէնութիւն մը կոչուեցաւ անոր գլուխը։ Ասոր լաւագոյն ապացոյցը սա է որ հսկող ժողովոյն չորս անդամոց երեքը չի կրնալով համաձայնիլ տնօրէն Սիւլէյման պէյի հետ, հրաժարած են։ Հրաժարեալ անդամներն են Վսեմ. Նուրի պէյ, Ներկայացուցիչ Մալլէի, Հաճօբուլօ եւ Տ. Կիւմիւշկէրտան էֆէնտիք, անդամք Առեւտր. Սենեկին։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Եղեռնադատ ատեանն երէկ մահուան դատապարտեց Լիզոր անուն ոճրագործ մը, որ տասը տարի առաջ ոճիրը գործած և այն ատեն թէեւ մահուան դատապարտուած, սակայն վճռաբեկ ատեանը բեկած էր այդ վճիռը։

Այս մարդ, որ Թէրսանէի մէջ նպարա... ութիւն կ'ընէր, սիրահարած էր ...րիցա անուն աղքատ աղջկան մը, ...ամուսնութիւն կ'ընէր։ Լիզոր որ ...ր ճերմակեղէնները առնլու համար ...աղջկան տունը գնացած և ուզած էր ...պատիւը բռնաբարել, սակայն Մա...յա ընդդիմացած էր։ Լիզոր այս ...դիմադրութենէն կատղելով խեղճ աղջկան ... դաշոյն մը մխելով աղիքները դուրս ...ած և սպաննած էր զնա։

—Երէկ գիշեր Մաքրիգիւղի մէջ հինգ ...կան տղայ մը կիր լեցուած փոսի մը ...իյնալ և թէեւ անմիջապէս ազատ...ուեցաւ, սակայն քիչ յետոյ մեռաւ։

—Անցեալ օր մէկ քանի աւազակներ ...անճամի մօտ Բաղարճըք անուն տեղը ...ած տօնավաճառին վրայ յարձակե... վաճառական մը լեռը տարեր են։ Ոստիկանութեան նախարարութիւնն անմիջական հրամաններ տուած է տեղւոյն ոստիկանաց՝ այդ աւազակները ձերբակալելու համար։

—Րիֆաթ պէյի սպանման դէպքին առթիւ ամբաստանելոց հարցաքննութիւնք աւարտած ըլլալով, մէկ քանի օրէն պիտի դատուին Եղեռնադատ ատենին առջեւ։

—Երէկ գիշեր Ալէքսի անուն պուլկար երիտասարդ մը Եմին Էօնիւի առջեւ ծովը ինկաւ, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցաւ։ Ալէքսի, որ գինով վիճակի մէջ էր, կամուրջն անցնիլ ուզելով Եմին Էօնիւնի ծովեզրը կամուրջ կարծած և այդպէս ծովը ինկած էր։

—Նախընթաց գիշեր ի Բերա ցաւալի դէպք մը պատահեցաւ։ Գալեոնճը Քուլլուգի մօտ Քօսթաքի անուն մարդ մը իւր տան առջեւ նստած էր, երբ իւր առջեւէն անցնող Անտրէա անուն տասնեւմէկ տարեկան տղայ մը ձեռքը գտնուած բիւրեղեայ խոշոր պնակ մը գետինը ձգելով կոտրեց։ Կտորներէ մին Քօսթաքիի ձախ աչքին մէջ մնալով բիբը վիրաւորեց։ Ոստիկանք վրայ հասնելով, այդ տղան ձերբակալեցին։ Քօսթաքիի աչքը կուրացած ըլլալով, բժշկական գործողութիւնք կը կատարուին։

—Անցեալ օր Սեւ ծովու ազատարարաց խմբի աստիճանաւորներէն Ազիզ հրացանի հարուածով մը ծանրապէս վիրաւորեց Բիլիսօցի Մուսթաֆա անուն մարդ մը, որ իւր ընտանեաց նկատմամբ անվայել խօսքեր ըրած էր։ Ազիզ ձերբակալուեցաւ և Մուսթաֆա հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Նախընթաց օր Էյուպի շրջակայ Օթաքճըլար անուն տեղւոյն մօտը գերեզմանատան մը մէջէն մարդու դիակ մը գտնուեցաւ։ Այս դիակ վէրքերով ծածկուած էր։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք քննութեանց ձեռնարկեցին ոճրագործները գտնելու համար։ Ըստ քննութեան հաստատուեցաւ թէ Թէրսանէի գործաւորներէն Մէհմէտ անուն մարդու մը դիակն էր այդ։ Գրպանէն գտնուած է 100 զրուշ, զմելի մը, նամակ մը և ծխախոտի տուփ մը։

—Մէսաժէ հետեւեալ դէպքը կը պատմէ որ պատահած է իբրեւ արդիւնք չան մը վրէժխնդրութեան։

Ի Սալաճաք բնակեալ Ֆէրիտա անուն իտալացի կին մը իւր բնակած տան շուրջը գտնուած շուները միշտ կը կերակրէր, սակայն ասոնցմէ մին օր մը կնոջ վրայ կը յարձակի եւ կինը լաւ մը կը գանակոծէ զայն։ Շունը իւր վրէժը լուծելու համար գիշեր մը Ֆէրիտայի տունը մտնելով մինչեւ պառկած սենեակը կ'երթայ և հոն կնոջ վրայ յարձակելով ծծերը կը խածնէ։ Կինը հիւանդանոց մը կը փոխադրուի, ուր քիչ յետոյ կը մեռնի իւր առած վէրքերէն։

Պարսկական դեսպանատան խորհրդական Ճէվատ խան երէկ հեռագրական եւ Թղթատարական վարչութեան պաշտօնատունը գնաց և հոն վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի հետ ստորագրեց կայս. կառավարութեան եւ Պարսկաստանի միջեւ կնքեալ թղթատարական պայմանագիրը։

—Երեք չաբաթ առաջ ձեռնհաս իշխանութիւնը տեղեկանալով որ Շիշլէի մօտ Հաճըզէյթի մէջ, ուր գաղթականք կը բնակին, հիւանդութիւնք երեւան ելած են, ի միջի այլոց ջերմ, փորհարութիւն ելն., բժիշկներ ղրկած է հարկ եղած քննութիւնները կատարելու համար։ Այս գիւղի դիրքըն առողջապահական օրինաց հակառակ ըլլալով, ամառներն ամեն տեսակ հիւանդութիւնք կը պատահին եղեր։

—Մէկ երկու օր առաջ Աքբինարպալասոյ մէջ յորդահոս անձրեւներ տեղացեր և շրջակայ ագարակներու ու այգիներու մէջ եւս կարկուտ տեղացեր է։

—Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է թուրք-պարսկական սահմանագլուխը ճշդելու համար։

—Սուրիոյ և Հալէպի նահանգաց մէջ զինուորական քննութիւններ կատարելու պաշտօնով յատուկ յանձնաժողով մը ղրկուած է։

—Սեպտեմբեր 8|20ի չարաթ օրը մեծ նաւարշաւ մը պիտի կատարուի ի Մօտա, ընդ բարձր հովանաւորութեամբ Վեհ. Սուլթանին։ Ծովային նախարար Հասան փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը սոյն նաւային հանդիսին նախապատրաստութեամբ կ'զբաղի։

—Խրիսթաքի էֆ. Զօղրաֆօս Բարիզէն 500 ֆրանք ղրկած է ի նպաստ Բէնտիքի հրկիզելոց։

—Ֆրանսական դեսպանատան առժամ. եայ խորհրդական Լօժիէ տը Վիլլար կոմսը մայրաքաղաքս հասաւ։

—Վեհ. Սուլթանը Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի շքադրամը շնորհած է կայս. Թիկնապահ գեր-գնդապետ Թալաթ պէյի։

—Սեւ ծովու բերնին մօտ ասիական եզերաց մօտ գտնուած Բէֆքէն կղզին կեդրոն եղած է այլ մաքսախոյսներու, որք այլ և այլ ոճրագործութիւններ եւս կ'ընեն։ Թէեւ զինուորներ ղրկուած են անոնց պետերը ձերբակալելու համար, սակայն չեն յաջողած, որովհետեւ մաքսախոյսք փախած են։

—Տպագրական Տեսչութեան մէկ պաշտօնական ազդը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիացի Պ. Ռոզէնպէրկ, որ անցեալները մայրաքաղաքս եկած էր, հազար ֆրանք նուիրած է ի նպաստ բարենպատակ գործերու եւ թէ այդ գումար յանձնուած է հրկիզելոց ի նպաստ կազմեալ յանձնաժողովին։

—Կրէտէի կուսակալութեան նորընտիր խորհրդական Ճորճի փաշա երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մինչեւ ցայսօր ի Կիւմիւշեան խան հաստատեալ մեր վաճառատունը այս օրէն սկսեալ փոխադրուած լինելով Զագմաճըլար եօգուշու ի Մեծ Նոր խան, առաջին յարկ թիւ 36. 37. 38 յայսմ հետէ մեր յղուելիք նամակ, հեռագիր և վաճառականական ո եւ է թղթակցութիւնք սոյն հասցէիւ ուղղելնին կը փութանք ծանուցանել մեր մեծարոյ բարեկամաց եւ յաճախորդաց։

Յ. Ն. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Կ. Պոլիս 22 օգոստոս 1890 164

Գաղղ. լեզուի հմուտ՝ միանգամայն բազմամեայ և փորձառու դաստիարակ մը պատրաստ է ազգ. վարժարանաց մէջ պաշտօնավարել գոհացուցիչ ամսականաւ։

Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։ 1—4

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

ԿՐԱՎԷՆՇԹԱՅՆ, 7 սեպտ. (Ա. Հ. Գ.) —Զօրահանդէսէն ետքը, Վիլհէլմ Կայսր ներկայ էր ի պատիւ իրեն պատրաստեալ հացկերոյթի մը, յորում արտասանած բաժակաճառն ազդու տպաւորութիւն մ'ըրաւ նաւային սպայից վրայ որք ներկայ էին։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

ԼԻՍՊՈՆ, 7. (Ա. Հ. Գ.) —Փորթուկէզ ժողովրդեան մէջ դժգոհութիւնը կը սաստկանայ Անգլիոյ հետ կնքեալ դաշնագրոյն դէմ։ Փորթուկէզ նախարարութեան մօտալուտ անկման խօսք կայ։

(ԾԱՆ. Գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ այս հեռագիրք ուշ հասած են, երկուշաբթի երեկոյ յանձնուած լինելով իրեն։ —Մեք ալ կրնանք յայտարարել թէ Արեւ. Հեռագ. Գործակալութիւնը մեծ կորուստ մը չէ ըրած մին արդէն ծանուցեալ և միւսն անկարեւոր երկու հեռագրեր մի քանի ժամ ուշ ընդունելով։ Ծ. Խ.)

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՖՕՆԹԷՆՊԼՕ (Ֆրանսա), 8. (Ա. Հ. Գ.) —Պ. Քառնօ այսօր ընդունեց զՊ. Թիրման, Ճէզայիրի կուսակալ, զոր ի ճաշ հրաւիրեց։ Կ'երեւի թէ այս տեսակցութեան մէջ Պ. Քառնօ համոզած է զՊ. Թիրման ետ առնուլ իւր հրաժարական։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ.— ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՍՈԲՐԱՆՑԵԻՆ

ՍՈՖԻԱ, 7.— ... Ծանօթ բոլոր ընտրութիւնք նպաստաւոր են կառավարութեան։ Պ. Սթամպուլով ընտրեցաւ ի Սոֆիա, Թըրնովա, Փիլիպէ, Էսքի Զաղրա և ի Վիտին։ Նախարարներէն Պ. Թոնչէվ ի Սոֆիա, Ռուսճուգ և ի Բարլովա և Պ. Ժիվքով ի Սոֆիա, Թռնովա, Վառնա և ի Տօլչիչ ընտրեցան։ Նախորդ նախարար Պ. Կրէքով ընտրեցաւ յԷսքի Զաղրա։ Նախորդ նախարար և կառավարական ընտրելիք Պ. Պ. Սթրանսքի և Սալաբաշէվ եւս ընտրեցան։ Ի Փլեւնա և ուրիշ մի քանի տեղեր, որք ցարդ ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող երեսփոխաններ կ'ընտրէին, այս անգամ կառավարականք ընտրեցան։ Ո՛չ ուրեք բարեկարգութիւնը խանգարեցաւ։ Մեծ ցնծութիւնք։ Ի Սոֆիա, ընտրութեան արդիւնքն յայտնուելուն պէս, ընտրողք, նուագարանաց առաջնորդութեամբ, գացին համակրանաց ցոյց մ'ընել առ Պ. Սթամպուլով, որ գաւառներէն ալ բազմաթիւ խնդակցական հեռագրեր ընդունեց։

ՍՈՖԻԱ, 8.—Սոպրանյէն, կամ պուլկարական Ազգային Ժողովը կը պարունակէ ընդ ամենայն 295 երեսփոխաններ։ Այս կիւրակի աւուր ընտրութիւններէն ետքը, Նոր Երեսփոխանութիւնը կը բաղկանայ 260 կառավարական և 35 ընդդիմադիր անդամներէ։ Նախորդ Երեսփոխանութեան մէջ ընդդիմադիրք 90 հոգի էին։ Այս արդիւնք մեծ յաջողութիւն մ'է կառավարութեան համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

ԿՐԱՎԷՆՇԹԱՅՆ, 8.—Երէկ իրիկուան հացկերոյթին մէջ, Վիլհէլմ Կայսր իւր բաժակաճառով գերմանական նաւատորմին գովեստ ըրաւ, համոզում յայտնելով թէ նաւատորմին իւր պաշտօնը պիտի կատարէ, որչափ եւս ծանր, ի կատարել գոհունակութիւն Կայսեր, ի փրկութիւն և ի փառս Հայրենեաց։ Ծովակալ Կոլց, շնորհակալութիւն յայտնելով Կայսեր, հաւաստեց թէ երբ պէտք ունենայ՝ միշտ պատրաստ պիտի գտնէ նաւատորմը։—(ԾԱՆ. Կ. Պոլսոյ Գործակալութեան այս հեռագրէն կ'երեւի թէ Արեւ. Հեռ. Գործակալութիւնը կը սխալի «զօրահանդէսի» խօսք ընելով։ Կայսրը «նաւահանդէս» կատարած է, և իւր խօսքն ալ նաւային մարդոց ուղղած է։ Ծ. Խ.)

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ

ՊԵՏԸՐՍՊՈՒՐԿ, 8.— Զարը, Զարուհին, Զարեւիչը, Քաղնիս մեծ-դքսուհին և Վը-

լատիմիր մեծ-դուքսը գացին ներկայ գըտնուիլ Քոմնոյի մեծ ռազմափորձերուն ի Վոլհինիա, ուր կը գտնուին արդէն Նիքոլա և եւ Միքայէլ մեծ-դուքսերն եւ Լայխդէնպուրկի ու Օլտէնպուրկի իշխաններն։

ՊԵՏՐՈՍԲՈՒՐԿ, 8.—Քոմնոյի ռազմափորձերուն մէջ, երկու զօրաբանակներ իրարու դէմ պիտի կռուին, Վոլհինիոյ զօրաբանակն, ընդ հրամանատարութեամբ Տրակոմիրով զօրավարին, բաղկացեալ 95 վաշտ հետեւակազօրքէ, 72 հեծելազունդէ եւ 216 թնդանօթէ, եւ Լուպլինի զօրաբանակն, ընդ հրամանատարութեամբ Կուրքօ զօրավարին, բաղկացեալ 98 վաշտ հետեւակազօրքէ, 72 հեծելազունդէ և 240 թնդանօթէ։ Նիքոլա-Նիքոլայեվիչ մեծ-դուքսն իրաւարարի դեր պիտի կատարէ։

Ի ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ

ՀԵԼՍԻՆԿՖՈՐ, 8.—Ֆինլանտիոյ ընդհանուր կառավարիչն, ընդունելով Քնորիոյի իշխանութիւններն, ըսաւ թէ համոզուած է Ֆինլանտացւոց հաւատարմութեան վըրայ առ իրենց վեհապետն։ Ֆինլանտիոյ ժողովուրդն ազգային մէջ եւս պիտի վայելէ խաղաղ զարգացում մը. խոհականութիւնը կը պահանջէ հանդարտ մնալ, և վստահութիւն ունենալ վեհապետին խնամոց վրայ՝ կայսրութեան ամէն ազգայնութեանց համար։

ԴԱՐՁԵԱԼ ՄԵՆԱՄԱՐՏ Ի ՓԱՐԻԶ

ՓԱՐԻԶ, 8.—Ժէլ Պլօի մէջ հրատարակեալ յօդուածի մը վրայ, որ գարշելի կ'անուանէր Պուլանժէ-Բէօն Բոտօն կուսակցութեան հեղինակը, Պ. Մէրմէ մենամարտեցաւ Ժէլ Պլօի խմբագիր Պ. Լա Պաւիյէրի հետ, որ թեթեւապէս վիրաւորեցաւ թեւէն։

ԴԱՆՈՒԲ

ՎԻԷՆՆԱ, 8.—Սեպտեմբեր 7ի առաւօտէն ի վեր, Դանուբ կը շարունակէ իջնել։— Աչնանային ձիարշաւները տեղի չը պիտի ունենան, Բրադէրի գաստատանին ձիարշաւի դաշտին ողողուած ըլլալուն պատճառաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 28 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

8 ամիս Լոնտրայի վրայ (պահանջ)	108	1/8
8 » » » (վճարելի)	107	7/8
8 » Փարիզի » (պահանջ)	23	30
8 » » » (վճարելի)	23	37 1/2

Օսմանեան Փոխառութիւն

Նոր երեքեայ գոյ. (Միաց. Ս. Սերի	21	11
Գօրպայի գոյացեալէն վերջը »	21	0
Բերայի մէջ »	—	—
Առաւօտուն բացուելուն	21	9 1/2
Եւս որին »	21	8

ԻՍԹԻՔՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Նոր երեքեայ	61	20
Այս առաւօտ	60	20
Եւս օր	60	35

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սերի	44	1/4
»	B. »	25	3/4
»	C. »	21	11

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5	
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	9	26
Պանք տը Քօնս	» »	7	3
Ցօմ. Շանժ էվալեօր	» »	5	
Թրամուէյ	» »	512	
Բուրսայի երկաթուղի	Ֆր.	80	
Բաժնեթուղթ Լոտերիոյ	Գ. Կ.	187	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100	
20 Ֆրանքնոց	»	87	6
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107	25
Իմբերիալ	»	91	
Քրեմից	»	51	16
Ռուսլի թղթադրամ	»	7	28
» արծաթ	»	90	
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108	1
Վեցնոց	»	103	
Հինգնոց	»	102	20
Մեթալիք	»	100	10
Թառաֆէյ	»	13	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Փարիզ, 8 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայրկ. 50 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96	50
» » 4 1/2 %	106	60
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սերի Դ.	19	70
Օսմանեան երկաթուղի	81	25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	330	
Պանք Օթոման	626	25
Գրէտի Լիոնէ	812	50
Իտալական Ռանթ 5 %	96	77 1/2
Հելլենական 5 %	479	75
Թրիօրիթէ Թիւրք (1890)	431	25
Եգիպտական միացեալ	495	62 1/2
Պանք տը Բարի	867	50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	471	25
Սուէզի ջրանցք	2430	
Սպանիական արտաքին	78	3/4
Ռիօ Թէնթօ	671	25
Մէռիտիօնօ	720	
Չէք Լոնտրայի վրայ	25	28

Լոնտոն, 8 Սեպտ. ժամ 6 վայրկ — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	95	7/8
Օսմ. » Սերի Դ.	19	7/16
» » » Ա.	44	1/4
» » » Բ.	25	3/4
» » » Գ.	19	1/2
Փոխառութիւն 1877	103	1/2
Պանք Օթոման	14	3/4
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	98	
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103	1/4
Տայրը Սանիէ	84	1/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօթշիլտ)	102	1/4
Հելլենական 5 %	94	
Մօնօբօլ	78	1/2
Ռուսական 1889	99	1/4
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25	28

Վիեննա, 8 Սեպտ. ժամ — վայրկ —

Օսմանեան երկաթուղի	85	80
» Րէժիի բաժնեթուղթք	137	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	112	50

Պերլին, 8 Սեպտ. ժամ — վայրկ —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	37 1/2
Ռուսական Թղթադրամ	258	25
Օսմանեան [illegible]	82	
Օ.մը՝ եւ աղջի որը իւր	19	15

պաւ նորէն, մինչեւ իրին

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԽԱՐԲԵՐԴ, 4 օգոստոս

Զորս տարիներէ ի վեր քաղաքիս վերի Թաղին մէջ հիմնադրեալ Հայ. Կեդր. վարժարանն, որ ներկայ տարւոյ ընթացից մէջ 200է աւելի ուսանող ունէր իւր յարկերու ներքեւ, առաջինն լինելով 4 ուսումնաւարտներ ընծայեց ազգին, Ն. Թիւֆէնկճեան, Կ. Գալուստեան, Ս. Մալէքմէզեան, և Յ. Գալուստեան Բալուցի, որոնք յաջող քննութիւններ անցուցին հայ գրագիտութեան, պատմութեան, անգլիերէն և ֆռանս. լեզուաց և գիտութեանց մէջ։ Քաղաքիս հայ վարժարաններ ցարդ գործնական ու քաղաքացիական կենաց յարմարող միջակ կրթութեան աստիճանաւ մը՝ նմանօրինակ արդիւնք մը յառաջ բերած չունէին, հակառակ կուրծքի ու քրտանց վաստակ, զոհնած հազարներով դրամագլուխներու։ Փառայեղ գովեստներէ շատ աւելի, եռանդուն և մեծ քաջալերութիւն վայելելու արժանաւորութիւնն կը կրեն իրաւամբ այս գործին վարիչներ, խնամակալութեան անդամք, որք վարժարանը տնտեսական բարւոք կացութեան մը մէջ դնելու այնքան ջանացող գտնուեցան, որքան և աւելի արդէն նըւիրող։ Նոյնքան պարծանք վայելելու իրաւունք ունին կը կարծենք Կեդր. ուսուցիչք, որոց անխոնջ ջանից և կանոնաւոր ու կրթիչ հոգածութեան շնորհիւ, քաղաքիս երիտասարդութեան մէջ օրինակելի ներկայացուցիչներ կ'աւելնան, կրթութեան անհամար բարիքներն զգացնելու հետզհետէ ժողովրդին այն դասուն որ դեռ անզգայ և խուլ կը մնայ, դաստիարակութեան բարերար ազդեցութիւններն կրած չըլլալով։ Աչա նախաձեռնութեան ոգի կրող քանի մը անձնուէրութեանց և անձնուէր ու պարտաճանաչ կրթութեան գործիչներուն՝ նիւթական ու բարոյական ոյժերու միացումը, մեր քաղաքի վարժարաններն իրենց դատապարտեալ ամլութենէն կը փրկէ, կը տեսնենք այսօք։ Ի մօքի այլոց հարկ է յիշել այդ խումբէն Յովհ. էֆ. Ցարուբեան Հայ լեզուի դասախօսն, որու վարժարանի ինչպէս հիմնադրութեան, նոյնպէս բարւոք և օրինաւոր վարչութեան մը ներքև յարատեւութեան համար մղած ջանքերն, միանալով դասախօսական փայլուն արդեանց հետ, անսուտ գրաւական մը կ'ընծայեն այս գործի ապագայ յաջողութեան, որուն ի սրտէ փափաքող են անշուշտ ամէն ազգայինք, որոց ի կարգի և

ԿՐԹԱՍԷՐՆ

ՍԵՕՒԵՕԶ, 18 օգոստ.

Լրագրաց մէջ ինչպէս յաճախ կը կարդացուի ուրիշ շատ մը տեղերու համար, նոյնպէս և գիւղս իւր շրջակայից հանդերձ այս տարի յետին աստիճան երաշտութեան ենթակայ եղած է. գարնան սկիզբներէն մինչեւ ցայսօր՝ այսինքն ձըմեռ անցունելնէս ի վեր միանգամ ևեթ յորդ անձրեւի տեղացում տեսնուած է այս կողմեր, և այդ ալ գրեթէ երեք ամիս յառաջ. յետ այդորիկ և ոչ մի կաթիլ անձրեւ իջած չը լինելով, ամենայն ուրեք ամայութիւն, ամեն տեղ երաշտութիւն տիրապետած է. ձիթաստանք և այգեստանք բոլորովին չորցած՝ խոպանացեալ վիճակ մ'ունին, թթենեաց զարգացման մասին եւս մեծ երկիւղ կայ, ուստի այս կողմերու բնակիչք, որք ընդհանուր առմամբ գրեթէ բոլորն ալ երկրագործութեամբ կ'ապրին, նոր տարւոյն համար բաւական մտահոգութեան մէջ են, գուշակելով և վախնալով թէ սոյն ներկայ երաշտութիւնն ապագային համար եւս վնասաբեր կրնայ ըլլալ։ Թէև թուականէս տասն օր առաջ այս կողմերը մի քանի տեղեր յորդ անձրեւներ տեղացած են, սակայն դոքա իրենց օգտակարութեանը չափով և գուցէ ալ աւելի վնասներ հասուցած են. զոր օրինակ, Գարակէօլէտ անուն գիւղակին մէջ, որ գիւղէս 5 ժամ հեռաւորութիւն ունի, հեղեղները քշած տարած են տուն մը, որոյ 4-500 քռռ պատրաստ ցորեան կայ եղեր, և որ աւելի ցաւալին է, մօտակայ մի ուրիշ գիւղէ այդ տան մէջ հիւր եղող երկու անձինք՝ այր և կին՝ և տան տիրոջ մէկ հատիկ զաւակը այդ ողողման զոհ գնացած են. նոյնպէս Կէմէյիկէն մէկ ժամ հեռաւորութեամբ Էնկիւրիճիք ըսուած գիւղին մօտերը հովիւ մը հեղեղներու մէջ խեղդուած է. ուրիշ տեղեր ալ թէ՛ կենդանեաց և թէ արմտեաց վրայ շատ ու շատ վնասներ հասուցած է կ'ըսուի։ Այս ամենը տեղի ունենալով հանդերձ գիւղս դեռ է ի կատարեալ յերաշտութեան. մեր դաշտերու մէջ հողերն ապառաժներու դիրք ստացած են կարծես, և եթէ շատ շարունակէ երաշտական այս վիճակ, տեղւոյս բնակչաց երկիւղին համեմատ հողագործական արտադրութիւնք աննպաստ պիտի լինին թէ՛ ներկայ և թէ յառաջիկայ տարիներու համար։

Յ. Գ. Արժ. Վահան վարդապետ Պարտիզակցի Արեւելքի մէջ հրատարակած մէկ ծանուցագրովն հայարնակ գիւղերէ խաղերու, տաղերու և առակներու նկարագիրներ խնդրած էր. արդ հետեւեալն հոս մանկական խաղ կամ տաղ մ'է, որ գիւղիս հաստատութենէն ի վեր միշտ մանկանց կողմանէ կ'երգուի կ'ըսեն աստ. եթէ արժան դատի թող առնու օրինակը.

Լուսընկայ լոյս վերն կայ
Առնելն ի քէն ծովն ինկայ,
Սուրբ Սարգիս
Բանէ դուռնս,
Ջ'ելլէ հոգիս
Երգարները ներս
Մեղաւորները դուրս։

Զմիւռնիայի Ռւզալէկ գիւղի վարժարանը ժամանակէ մը ի վեր ցաւալի կացութեան մը մատնուած է. վարժարանի հոգաբարձութեան միջև անհամաձայնութիւն ծագելով՝ իրենց հետ յաջողած են նաև ամբողջ գիւղը երկու կուսակցութեան բաժնել, ինչպէս նաև եկեղեցին և վարժարան եւս երկուքի վերածել. մինն յաճախելով նախկին եկեղեցին և վարժարան, իսկ միւսը տուն մը վարձելով եկեղեցի և վարժարան անուանած է ուր կը յաճախէ իւր կուսակցութիւնն, ուսման զգայուն և անհրաժեշտ պիտանիութիւնն ըստ իւրեանց քմաց գործածել՝ անկարող անձեր դաստատութեան փափուկ պաշտօնին կոչելով. երկուստեք կ'աշխատին յառաջ տանիլ ինչ որ կարող է յագուրդ տալ իրենց կրից. հոգ մը չէ իրենց համար որ պատճառ կ'ըլլան բաւական թուով մանկտեաց թշուառութեան, որք փոխանակ իրենց ուսման մասին ունեցած ծարաւը յագեցնելու, սորվածնին եւս մոռնալու դատապարտուած են. մեր արդի Պատ. Հոգաբարձութիւնք իրենց պարտքը կատարած կը համարին երբ իրարմէ կուսակիցներ կորզեն աւելի զօրացնելու համար իրենց դիրքը. այս ջուրի պղտորութենէն օգտուելով չարամիտ ոմանք ձուկ որսալու անխոնջ աշխատութեան դատապարտուած են։

Ցաւալի բան մը եւս. արդի քահանան քահանայացնելու աշխատողներն են որ այժմ իրենց կուսակցութեան ուրիշ քահանայի պէտքը կ'զգան և կը պատրաստուին իրենցմէ մին քահանայացունել կամ պատրաստ մին գտնել. Գիւղիս այս անմխիթար կացութենէն առ այժմ թէ առ յապայն յառաջ գալիք չարիքներ կրնայ գուշակել մէն մի ողջամիտ և զգայուն անհատ, ուստի կը հրաւիրենք զձեռնհասութիւնն անտարբեր չմնալ այլ խղճի արդար խայթով ի գործ դնել պարտ ու պատշաճն, ուղղելու այս մոլորեալներ, որոց առաջնորդողք իսկ կայր գոլով երկուցունց ինկած տեղն է խորխորատ, հրաժարեցունել այս տեսակ կուսակցական քմահաճ և աղխատաբեր գաղափարներ տածելէ, և գործել միութեամբ յօգուտ նախ աչգին և ապա գիւղիս եկեղեցւոյն վարժարանին և նորա եկկելի մանկտւոյն։

ՆԱՄԱԿ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷ

ՈՒՍՏԸՐ, 22 օգոստ.

Քաղաքէս երեք չորս մղոն հեռաւորութեամբ գիւղի մը մէջ գիտնական գեղեցիկ և պարկեշտ աղջիկ մը լինելու համբաւը կը վայելէր օրիորդ Ա. որուն ձեռքը և սիրտը գրաւելու ջանքեր միշտ ապարդիւն կը մնային։ Ճեմարանի ընթացքը աւարտած օրէն ի վեր իւր տնական առօրեայ գործերն աւարտելէ վերջ հաճելի զբօսանք մը կը վայելէր մի միայն երբ թող կը տրուէր իրեն մօտակայ դաշտերն դնալով ծաղկեփունջեր հաւաքել, զորս իւր մօր ցոյց տալէ և նորա հաճութիւնն ստանալէ վերջ, գիւղին աղքատիկ և կամ հիւանդոտ բնակիչներու տուներն այցելելով կը բաշխէր անոնց, որոց շնորհակալութիւններն և բարեմաղթութիւնները թերեւս յառաջ բերած էին այն պատուանունն զոր օրիորդ Ա. կը կրէր գիւղին մէջ «Մշտադալար վարդ» անուամբ։ Բնական է հետեւցնել թէ այդ աստիճան բարեխառն օրիորդ մը բազմաթիւ սիրահարներ ունենար թէ՛ գիւղին և թէ՛ մօտակայ քաղաքին մէջ. այլ միշտ, ինչպէս որ ըսինք, ապարդիւն եղած էր իրենց ջանքեր՝ թախանձանքներ, մինչեւ իսկ սպառնալիքներ, որոց բոլորին միայն մէկ պատասխան ունէր աղջիկն և այն էր թէ՝ «Ես չեմ ուզեր ամուսնանալ»։ Այսպէս ամիսներ և տարիներ կը գլորէին կ'անցնէին և օրիորդ Ա. դեռ հաստատամտութեամբ կը մերժէր ամէն առաջարկ. մինչեւ իսկ իւր ծնողաց խրատներու և յորդորներու հաւաքակ, գիտուն, հարուստ և գեղեցիկ երիտասարդներու կողմանէ ստացած նամակներու ներքեւ «սոյն օրինակ առաջարկներն երբեք նկատի չի պիտի առնուին իմ կողմանէ՝ բաւեմ ձեզ բերմանցի» գրելով կը վերադարձնէր իւր հասցէին։ Անդրադթելի օրիորդին սքանչացողներն ալ անյաղթ կը մնային սակայն, որոց մին, կրնամք ըսել արժանաւորագոյնն հաստատապէս որոշած էր օրիորդը կնութեան առնուլ, լինի ինչ որ ալ հետեւութիւնը։ Երիտասարդը կը սկսի իւր յառակադիծը պատրաստել և այնպիսի ճարպիկութեամբ կը կարգադրէ որ՝ հետեւութիւնն անխուսափելի կ'ըլլայ կարճ ժամանակի մը համար. այլ ոչ երբեք պատուաբեր։ Եւ ահա թէ ինչպէս։

Անցեալ յունիսի մէջ օր մը օրիորդ «Մշտադալար վարդն» իւր գործերն աւարտելէ վերջ դաշտը կ'երթար ծաղիկ հաւաքելու և փունջեր կապելու որոց մին՝ ամէնէ ընտիրն՝ խոստացած էր իւր դասընկեր աղջկան նուիրել այն օրն իսկ երբ պիտի ամուսնանար իւր խօսեցեալին հետ և ինքն ալ իրբեւ հարսնքոյր ներկայ պիտի գտնը ւէր պսակադրութեան։ Կէս օրէ վերջ ժամը չորսի ժամանակն էր, գիւղին պատուարժան երիտասարդներէ մին մօտենալով օրիորդ Ա.ի, սովորական քաղաքավարութիւններն ընելէ վերջ հրաման կը խնդրէ օգնել իրեն ծաղկաքաղ ընելու մասին. որովհետեւ գիւղին արժանաւոր մի աղջկան պսակադրութեան զարդ մը լինել սահմանուած էին այդ օրը ժողվուած ծաղիկներն, ուստի և երիտասարդը կը փափաքէր մասնակցիլ այդ բարենպատակ գործին. Օրիորդը կը հաճի շնորհակալութեամբ և մէկ ժամէ աւելի աշխատելէ վերջ կը խնդրէ եւ հանգիստ առնելու համար երիտասարդի սիփափամբն, մօտակայ տուներէ միոյն պարտէզը աժուռ մը վերայ կը նստի. երիտասարդն ալ կը նստի և կը խօսակցին. երբ յանկարծ սոյն տան տիկինը պարտէզ կ'իջնայ, որպէս թէ սոյն ներկայութեան անտեղեակ էր և զարմանութեամբ կը բարեւէ զիրենք առաջարկելով որ մէկ մէկ գաւաթ թէյ առնելու հաճութիւնն ընեն իրեն. Օրիորդ Ա. և իւր ընկեր երիտասարդն՝ քաղաքավարութեան դէմ մեղանչած չլինելու համար սիրով կ'ընդունին իրենց եղած առաջարկը, մանաւանդ թէ շատ ալ յոգնած էին. Տան սպասուհին կը բերէ երեք գաւաթ թէյ, հիւրերը կը խմեն զայն. տան տիկինն ալ կը խմէ իւր բաժինը...

Հոս կ'աւարտի մեր պատմութիւնը. սոյն տարօրինակ եղելութեան մանրամասնութիւնները գիտնալու համար ընթերցողը տասնեւութ ժամ սպասելու է մեզ հետ որպէս զի նոյն իսկ օրիորդ Ա.ի բերնէն լսէ մեր պատմութեան շարունակութիւնը. ուստի մեք դառնամք համառօտել օրիորդի ծնողաց տանը մէջ տեղի ունեցած մըտատանջութիւններն այն օրն։ Օրիորդի ծնողքն երկար ժամեր անհամբերութեամբ իրենց միակ որդւոյն վերադարձին սպասելէ վերջ, յուսահատ ձին կը լծեն կառքին և բոլոր գիւղի տուները կ'այցելեն տեղեկութիւն հարցընելով իրենց կորուսեալ աղջկան վրայ. Գիւղացիք բոլորն ալ գրեթէ տեսած էին զինքը դաշտերուն մէջ՝ ծաղիկ հաւաքելով զբաղեալ. իսկ մանաւոր տիկին մը կը պատմէր թէ ինչպէս իւր տանը պարտէզն եկած նըստած և թէյ առած էին՝ այս ինչ երիտասարդին հետ. կը հեռէր թէ օրիորդ Ա. իւր ընկերոջ այսինքն երիտասարդին տանը գնացած էր ուր կը գիտէն աղջկան հայր և մայրը. այլ որչափ մեծ կ'ըլլայ իրենց զարմանքն երբ կը տեղեկանան թէ երիտասարդը կէս օրէ ի վեր անյայտ եղած է՝ և իրենք չեն գիտեր թէ ո՛ւր գնացած էր։

Ո՛հ, կըսէ ծերունի մայրն՝ աղջիկս առեւանգած է սրիկան,—քու աղջիկն ոչ ոք կարող է առեւանգել կը պատասխանէ ծեր հայրն,—այո՛ առեւանգած է կ'աղաղակեն բոլոր գիւղացիք. ձիեր կը թամբուին, կառքեր կը լծուին, զէնքեր կը պատրաստուին բոլոր այն երիտասարդաց կողմանէ որոնք օրիորդ «Մշտադալար վարդ»ի դորը և անուշահոտութիւնը միանգամայն կորուսած էին. Խուզարկութիւնը բոլոր գիւղեր կը շարունակուէ, առանց արդիւնքի սակայն. հետեւեալ առաւօտ իսկ և ոչ մի լուր կամ նշան չկայ. ամէն մարդ յուսահատած է, բաց ի այն երկու դժբաղդներէ որոնք կեանք տուած էին նորա. այս վերջինք միակերպ կ'արտասուէին.. այլ դեռ բոլորովին յուսակտուր չէին. այնչափ մեծ եւ բարձր էր իրենց համարում աղջկան վերայ։ Օրիորդ Ա. դաշտերու մէջ ծաղկեփունջ պատրաստելու փորձառութեանց վերջին օրէ տասն եւ ութ ժամ վերջ երբ իւր թմրութենէն կ'արթննայ կը գիտէ թէ զարդարուն սենեակի մը մէջ առաջնակարգ մահճակալի մը (իւր սովորական առօրեայ զգեստներովն) և երիտասարդի մը ընկերութեան մէջ կը գտնուի։ Երիտասարդը դեռ կը ննջէր. Օրիորդն ապահով լինելէ վերջ թէ երազ մը չէ տեսածը այլ պարզ և ցաւալի իրողութիւն մ'՝ մահճակալէն դուրս կը ցատքէ և երիտասարդի ատրճանակն ձեռք անցունելէ վերջ կը գոչէ. «Վեր կանգնէ ամբարիշտ, լուռ կա՛ց եթէ ոչ կը մեռնիս»։ Երիտասարդն կը համակերպի լռելեայն այլ ակամայ. Օրիորդն կը մեկնի խուցէն, միշտ ձեռացը մէջ ունենալով ատրճանակն. կ'իջնէ վարի յարկը կը գտնէ տան տէրն և կը հարցընէ, որմէ կը տեղեկանայ թէ առջի գիշեր օրիորդն և երիտասարդն կառքով մը իջած էին սոյն պանդոկ և քահանայ մը կանչել տալով պսակուած էին, պանդոկապետն և իւր կին վկայ գրուելով պայմանագրութեանց։ Զայս ըսելով պանդոկապետն աղջկան կուտայ պայմանագիրը զոր երիտասարդն անապարելով հոն թողած էր։ Օրիորդ Ա. ամուսնացած էր. այլ կին մը չէր. դեռ ժամանակ պիտի ունենար ծաղիկ քաղելու. կը կարծուի թէ գիւղի տուներէ միոյն պարտէզին մէջ առած թէյի մէջ թմրեցուցիչ դեղ մը դրուած էր, երիտասարդին ու տան տիրոջ գիտութեամբն, որովհետեւ աղջիկը մինչեւ այն վայրկեան ամէն ինչ կը յիշէ. միայն թէ թէյը խմելէ վերջ բան մը չի գիտեր մինչեւ հետեւեալ օրն երբ՝ ինչպէս որ ըսինք՝ երիտասարդին հետ մահճակալի մը վերայ կը գտնուէր։

Կը հետեւցունեն որ եթէ թմրեցուցիչ դեղը վաղանց մը բերաւ իւր գըլխուն, միեւնոյն դեղի ազդեցութիւնն փրկեց իւր պատիւ. աղջկան թմրեալ և անզգայ վիճակին մէջ՝ զինքը հանդարտ թողելէ ուրիշ ճար մը չէր մնացած յանդուգն երիտասարդին։ Օրիորդ Ա. դատարան դիմելով ամուսնալուծութիւն ձեռք բերաւ. դատարանը զերիտասարդը չպատժեց՝ «սիրահար մը ամէն փորձ ընելու իրաւունք ունի» ըսելով. ապականիր քահանայն ալ անպարտ է՝ աղջկան թմրած վիճակի մէջ լինելն անգիտանալ առարկելով։ Այն լրագրի լրաբերն, որուն պատմութենէն կը քաղեմք զայս, կ'ըսէ թէ «Օրիորդ Ա. այն աստիճան սքանչացած է յանդուգն երիտասարդի անյաջող ձեռնարկին վրայ որ չի վարանիր ըսել թէ եթէ ամուսնութեան խորհուրդն ունենայի վերստին կ'ամուսնանայի իւր հետ, այս անգամ յաւիտեան իրեն փարելով, այնչա՛փ ճարպիկ երիտասարդ մը արժանի է սիրուելու...»։ Օրիորդ Ա. կը շարունակէ իւր ծաղկաքաղ ամէն օր այլ միշտ ատրճանակ մը կը պահէ իւր չըջազգեստի ներքեւ անանկ տեղ մը ուր մահկանացուք իրաւունք չունին թափանցել. իսկ երիտասարդը քանի մը շաբաթէ ի վեր մեկնած է աստի Եւրոպայի այլ և այլ քաղաքներն այցելելու նպատակաւ։ «Ես քեզի չըսի՞», կ'աղաղակէ ծեր հայրն իւր կնոջ, թէ քու աղջիկդ առեւանգել ամէն արարածի տրուած չէ» որուն կը պատասխանէ ծերունի կինը թէ «Ե՛կ թշուառ մարդ, զաւակը իմս է թէ քու, ով սնուցած է զնէ. ո՞վ դաստիարակած է զնէ. դո՞ւ թէ ես...»։ Վէճը դեռ կը շարունակուի որուն կը մասնակցի օրիորդն ալ երբեմն ըսելով թէ ոչ դու և ոչ զնէ ներշնչած էք ինձ իմ քաջութիւն. ես դպրոցներու մէջ սովրեցայ անձս պատիւս և հայրենիքս պաշտպանել թշնամեաց դէմ։

Մ. Յ. ԹՈՐՃԱՆԵԼԵԱՆ

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիւս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օդը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբեք տարբերութիւն չունենար. գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարսայարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
ՆԻԿՕԼԱԷՖ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ

99, [illegible] 99
204 Կ. Պոլիս 27—90

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Բերա, Սաքըզ աղաճ, Թիւ 15, 17, 19 [Այգա ճամփ]

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն յԱրեւելս

Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՈՔԹՈՐ ՍԻՈՒԻՍ

Նախկին [illegible]

ԼՈԳԱՆԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախում—Մարմնամարզ
Վարսայարդար—Մասաժ—Ոռոգում
Ջինմարժութիւն Արանց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Անարիւնութիւն, Խոցեր, Ջղախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Ստամոքսի հիւանդութիւնք, եւ. եւ.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆՔ	Բ կարգի 4 ղրշ.	—Ա կարգի 6 ղրշ.
ՊԱՐԶ ՏՈՒՇ	Բ » 3 »	—Ա » 5 »
ՏԱՔ ՋՐԻ ՏՈՒՇ	Բ » 5 »	—Ա » 7 »

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանին դեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ

Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար մասնաւոր պայմանք 35

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յաւելեալ պատկերով Վոսփորի.— Աշխարհագրութեան ուսումն ըստ Նորագոյն մեթոտի՝ սկզբնաւորելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց, կը ծառայէ նաեւ իբր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գործի մարդոց համար ունի Յաւելուած մ' Կ. Պոլսոյ խանութներուն ընդհանուր ցուցակը 100 փա.

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական դասագիրք Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ՝ մանկավարժութեան նորագոյն ջղահանգման համաձայն։ Մասնաւորապէս ընդարձակ կը խօսի Օսմ. Պետութեան, ինչպէս նաեւ գրոցի երկիրներու՝ Կովկասի և Պարսկաստանի վրայ. 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական Դասագիրք. Մտաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն — Մանկավարժական նոր և դիւրուսոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ եւ ընտանի խնդիրներով ճոխացած. 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր դասագիրք. Տեսական և Գործնական. Մանկավարժական նոր և դիւրուսոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրըմբռնելի ապացուցութեամբք պատրաստուած. կը բաժնուի երեք մասերու.

ՄԱՍՆ Ա.—Զորս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 650ի մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութեան բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղրշ.

ՄԱՍՆ Բ.—Զափք, կշիռք և դրամք. Տասնորդական կոտորակք. Ցուցակութիւն թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուաբերեալ հին և նոր չափոց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափոց և կշռոց գինէրուն բաղդատութիւնը. մօտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք. Այլևայլք. 4 ղրշ.

Ա. և Բ. ՄԱՍՈՒՆՔ միասին կազմուած 7 1/2 Ղ.

ՄԱՍՆ Գ.—(Մամլոյ ներքեւ)

Հեղինակին հասցէն. Յովհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս. Ուզուն Չարշըլը-պաշը, Փօրթագալէ Երեւանեան էֆ. փալագաշեանի խանութը, Թիւ 402 7—20

ԴԱՍԱԿԱՆ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՐԻԿԵԱՆ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. Ի

1 ԳԱՍԿԵՐԱԶԱՐԴ ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆ. Տպ. Դ. Խիստ դիւրուսոյց և զուարճալի իւր վերծնով. այս անգամ կը պարունակէ նաև ձեռագրի ընտիր օրինակներ. Գին 1 ղրշ.
2 ԼԸ ԹԱՐԻՖ ԱՏԱՐ. Տպ. Դ. Ընթերցարան որ քերական յետոյ կը տրուի և իւրաքանչիւր դասի ներքեւ. Նոր հրատարակուած և պատկերներ... Այս դիրք իւր ձեռագիրն ալ ունի. Գին 60 փարայ.
3 ՃԵՐԻՏԷԻ ՄԷՔԹԷՊԻԷ. Այս դիրք կը ծառայէ աշակերտներ վարժեցնել լրագիր ընթերցման որ է յոյժ հարկաւոր և թարգմանութեան, որոց համար ի վերջոյ ունի մի բառագիրք. Գին 100 փարայ.
4 ՀԱՄԱՌՕՏ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԿԱՄ ՔԱՂԱՔ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ և Թարգմանութեան Մասնաւոր... Գին 3 ղրշ.
5 ԽՈՒԼԱՍԱՅԻ ԴԻՎԱՆԻ ՕՍՄԱՆԻԷ. Որ է համառօտ օսմանեան օրէնսդ. Գին 3 ղրշ.

Վարժարանաց համար 25 առ հարիւր
1—2 զեղչ 330

ՍԻԳՈՐԻ ՄՕՍԻՒ ՁԿԱՆ ՕՃԱՐԱԿ

Ենփօղ, Կ. Պոլիս, 13 Փետր. 1888

Պարոնայք Սեֆոյ և Գօսոն.

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքէս կարող չեմ փորձել ընել, այլ համեմատ փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ Ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ մարսելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս տնտեսական գիտութիւնն ի վաղուց անոր հաւաքած է, մանաւանդ այս յանգոյ պատրաստութեան մէջ.

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ասաքիրի Շահանէ մուայէնանմը իչին միւպայեա օլունաճագ իւչ նեւզ պին քիլը ճէտիտ եումուշագ պուղտայըն աղումթըսըն եիրմի աղուըլընը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եւգաթէ պէչ թէնզիլի գապալը օլունաճաղը ճիհէթլէ իխթաըրընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 աղուսթոս 1890 789
Նօ. 40 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Երզագ անպարը իչին միւպայեա օլունաճագ օթուզ պին գըյէթէն դըրդ պին գըյէյէ գատար նօհուտըն պէհէր գըյէսի դըրդ սէքիզ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղուսթոսըն եիրմի սէքիզինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եւզտէ պէչ թէնզիլի գապալը օլունաճաղը ճիհէթլէ իխթաըրընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 աղուսթոս 1890 790
Նօ. 41 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 Ապրիլ 1890

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. Ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. Ոսկի	
Բաժնեգին չգանձուած	5.500.000		Դրամագլուխ	11.000.000	
Սնտուկի Կ. Պոլիս	606.286	29	Պանքատոմս ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	537.804	
» ի մասնաճիւղս	443.728	90	Վճարելի փոխանակագիրք	1.586.214	35
Գանձելի փոխանակագիրք	5.666.421	30	Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջող»	»	
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտական»	1.455.228	80	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պահանջող»	3.989.046	41
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտական»	3.551.545	65	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	1.031.669	80
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց և վաճառաց վրայ	1.622.342	78	Պահեստք զանազանք	350.730	59
Անշարժ և շարժական գոյք	80.115	42	Վճարելի շահաբաժինք	5.292	86
Զանազանք	60.043	74	Զանազանք	484.955	47
	18.985.713	48		18.985.713	48

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ սահմանաց — Թ. 146

Տնօրէն
Լ. ԼԱ. ՖԻՒԱՆԴ

Ընդհանուր Տնօրէն
ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐԿԸՆԹԱՅԼ · ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212 · ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300

ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355 · ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Մրգայի Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեան մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 · ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւաց և առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

1

ԻԼԱՆ

Ալա Սաֆիր Համամնէջեան Սոգաֆ շէջմէսի իթթիսալինտէ մուգատտեմա Իրանլըլար Թարաֆընտան Թէքքէ վէ միթթէֆ ինշաար իչինն իշթիրա օլունան Մաւխիթար պէյ գօնագը նամը իլէ մաարուֆ ձ պիր պին աւլութ ևիւզ գրա ... [illegible]

209 · 25—30

ԽԵՍ ԴԱՐԸՆ ՑԱՋ ԴԱՐԻԹԻՆ.—53 վարձատրութիւնք՝ որոց 14ը ոսկի մետալ և 15ը պատուոյ վկայագիրք ·

Մէնթայի Ճշմարիտ Ալքօլը՝

ՌԻՔԼԷՍԻ ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼՆ Է

Մարսողութեան, ստամոքսի և գլխու ցաւերու համար գերազանց

Միակ ճշմարիտ ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼՆ է որ հեշտահամ, առողջ և աժան ըմպելի մըն է, տաք երկիրներուն մէջ անհրաժեշտ ։ Զգուշական հզօր դեղ մըն է ընդդէմ տարափոխիկ հիւանդութեանց ինչպէս և արդուզարդի ու ակռայի ընտիր ջուր մը ։—Կը գտնուի ամէն լաւ Դեղավաճառատանց և Դեղարաններու մէջ ։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ԼԻՈՆ, 9, Գուռ տ'Հերպուիլ. · ՌԻՔԼԷՍԻ ՄԷՆԹԱՅԻ ՑԱՍԹԻԼՆԵՐԸ · Կեդրոնատեղի Բարիզ, 14, Ռիշէ փողոց.

Պահանջել Ռիքլէսի անունը · 150

ԼԱ ՌՕՒԱՆԷՁ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մաճմուաթիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէբէճեան խան, Գամենտոյի Պանգային դիմաց ։

94

Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԸՐԵԱՆ և ԸՆԿ.

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէ)

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութեան փողոց, 8, Պուլվար Մօնմարթր

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խցումն, Նիրքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն ։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն ։

CELESTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզային քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի) ։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական ։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու խցափակին վրայ ։

Պոլսոյ ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի ։ · 667

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՔՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆԴ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԸ ԺՈՒԱՅՕ ՏԸ ԼԱ ԳՈՒՐՈՆ, Նոր պատրաստուած հոտ	ԷՍ. ԲՈՒՔԷ
ՔՐԱՊ ԷԲԼ ՊԼՕՍՕՄ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկը	ՃՕՔԻ ԳԼԸՊ
ՁԱՐԻՆԱ, Ռուսական գոգնոցի հոտ	ՕՒՈՒՊԱՆԱՔՍ
ՀՈՒԱՅԹ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղրևանի	ՎԻՕԼԷԹ
ԳՈՒՎԻԼՕՍՏԱ, Նորելուկ	ԻԼԱՆԳ-ԻԼԱՆԳ
ՔԱՑՄՕ ՎԻՕԼԷԹ, հեշտաբոյր	ՄԻԼ ՖԼԷՕՌ
ԱՍՓՈՏԷԼ, ՕՐՔԻՏԷԱ, ՉԻՔՐ, և ն.	ՃԻՄԱԿ ՎԱՐԴ և ն.
ՀՈՒԱՅՏ ԷԼԻՕՏՐՕՊ	

«Քրապ Էբլ Պլոսսմի ասթիւ, Լոնտոնի քաղաքի լրագիրը կ'ըսէ ։ «Եղանակին ամէնէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարուի Քրապ Էբլ Պլոսսմը, Լոնտոնի Քրաուն ընկերութեան ։ Կը ծախուի Թագի ձևով խիցեր ունեցող շիշերու մէջ ։ Միւս բոլոր տեսակները կեցծ են ։

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍԱԼԹՍ, անգլիական աղեր լավանտայով — «Վալխելուց նորելուկ արդուզարդի անցանի համար ։ Լավանտայի գեղեցիկ անուշահոտութիւն ։ Եթէ շիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Ըլինգանց Լրագիրը» ։ Գերազանց պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հորդաներու և ն. ։ Կը ծախուի Թագի ձևով խիցեր ունեցող շիշերու մէջ ։ Միւս բոլոր տեսակները կեցծ են ։

ՍՕԱԼԻՆ փոշի. Տիկին Աւելինա Բագգի կը գրէ ։ «Գոհունակութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օրալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մորթին վրայ կը թողու շատ հաճելի պայծառութիւն մը ։ ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԳԳԻ ։»

ՆՈՒՐԲ ՕՃԱՌՆԵՐ վարդի խնձորի ծաղիկներով Սափոն Զաբնըա, Սափոն Լիլա Պլան, Սափոն Ռոզ Անկլէզ, վիզոլէտ անկլէզ, Անգլիական պօլէնի ջուր, Անգլիական լավանտայի ջուր, փոշի Քրեմ՝ և այլն ։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի ներքիոյ և ուրիշ նիւթոց ներկայացուցչին քով ։ Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՅՃԻԵԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վաչտասա պահակատան քով, Գալաթիա Թիւ, 93 և 97 · 106

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղը՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է ... [illegible]

203

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱՋԻՏ, ՕԴԱՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կօշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ ։ Այս խանութը դիմաց յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն ։ 2 թիւէն 4 թիւ կօշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն ։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այգ տարբերութեան վրայ ։

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալօշ	33	կնոջ մաճակ
52	սկարբին կարով	40	պալաստական կալօշ
140	կալօշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալօշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալօշ տղայոց համար
80	ձյաւ կալօշ գամով	150	Թէլաթին և ուզաւ մորթէ մոյկ
140	ամէն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կօշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ ։ Ցատկալէս յանձնարարուած կօշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ ։ · 143 · 11—24

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1890 Օգոստոս 8 Չորեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև նոր տնօրինութիւն

Բոսֆորի երթևեկ շոգենաւերու չուելու ժամերը (ալաթուրքա) ... [illegible]

11 25 Սենիր. Մեգարթ. Պէգլէրպէյի. Թօփրաք. ... 21
12 15 Սենիր. Մեգզ. Պէգլ. Թօփր. Սենիր. Պղյաճր. Ր. Հիսար ... 33
12 50 Ր. Ա. Գավագ Մեգզ. Պէգլ. Թօփրաք. Պէյքօզ մինչև Գամենիլ ... 17
1 — Սենիր. Մեգարթ. Պէգլէրպէյ. Թօփրաք ... 37
1 45 Սենիր. Մեգարթ. Պէգլէրպէյ. Թօփրաք ... 32
2 25 Սենիր. Սեթէն. Միրկին. Պղյաճ. Ր. Հիսար ... 21
2 45 Ր. Ա. Գավագ Սենիր Մեգարթ. Պէգլէրպէ ... 20
3 — Սենիր. Մեգզ. Պէգլ. Թօփր. Սենիր. ... 28
4 15 Սենիր. Մեգզ. Պէգլէրպէ. Թօփր. Սենիր. ... 33
5 45 Սենիր. Մեգար. Պէգլէրպէ. Թօփր. Սենիր. ... 25
7 — Սենիր. Մեգարթ. Պէգլէրպէ. Թօփրաք ... 1
8 5 Ա. ԿՐ. Գավագ Սենիր Մեգարթ. ... 32
10 — Մեգարթ. Պէգլ. Թօփրաք. Սենիր. Միրկ. ... 34
11 30 Պէգլէր Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 20
11 55 Սենիր. Սեթէն. Միրկէօն Պղյաճ. Ր. Հիսար ... 25
12 — Ր. Հիսար Պէգլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 2
12 30 Պէգլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 25
1 10 Ր. Հիսար Պէգլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. ... 1
1 45 Միրկ. Պղյաճ. Ր. Հիսար Պէգլէր Արնվ. ... 23
2 35 Պէգլէր Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. Գուզ. (Ուրբաթ օրերը 2 45ին) 2
3 — Պէգլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գուզ. (ուրբաթ օրերը ժամ 3 15ին) 21
4 — Պէգլէր Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 23
4 45 Պէգլէր Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 — Ր. Հիսար Չէնկ. ուղղ. կմրջ. բացի ուրբ. 33
11 10 Պէգլէրէն ուղղակի կամուրջ. Ուրբաթ օրերը Ր. Ա. Հիսարէն 1
11 30 Վ. անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. 34
11 40 Պէյքօզ Բույուք. Չուբ. Գամլ. Ա. Հիսար ... 23
12 10 Պէգլէր Գամ. Վ. անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիկթաշ 28
1 20 Գամ. Վ. անիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզ. Խուզ. 34
1 30 Պէյքօզ Բույուք. Չուբ. Գամլ. Ա. Հիսար ... 17
2 15 Պէյքօզէն Սենիրիէն ... (բացի ուրբաթէ) 21
2 20 Գամ. Վ. անիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ) 25
3 20 Գամ. Վ. անիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիկթաշ (Բացի ուրբաթէ) 34
3 30 Պէյք. Բույուք. Չուբ. Գամլ. Ա. Հիսար Գամ. Պէշիք (ուրբաթ 45ին) ... 20
4 15 Գամլ. Վ. անիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզ. Խուզ. 17
4 30 Պէյքօզ Բույուք. Չուբ. Գամլ. Ա. Հիսար ... 37
7 — Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գամ. Արնվ. Չէնկ. ...

9 5 Պէգլէր. Թօփրաք. Պէյք. Բույ. ... 23
9 30 Պէյքօզէն ուղ. կամրջ. (բացի ուրբաթէ) 28
10 20 Գամլ. ուղ. կամրջ. 20
11 — Գուզ. էն ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ) 25
10 50 Չէնկ. ուղղ. կամրջ. ուրբաթները 10 30ին 2
12 30 Պէշիք Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէգլէր ... 20
1 35 Պէշիկթ. Օրթագ. Ա. Նավ. Ր. Հիսար ... 28
2 30 Պէշիք Օրթագ. Գուր. Արնվ. ... 33
2 45 Գարաքէօյ. Խուզ. Պէշիք. ... 1
3 15 Պէշիկթ. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէգլէր (բացի ուրբաթէ) 23
4 — Պէշիք Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէգլէր Ր. Հիսար ... 25
5 — Խուզ. Պէշիք. Գուզ. Օրթագ. Պէյլ. ... 2
6 — Գարաքէօյ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնվ. ... 32
7 — Պէշիք. Խուզ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. ... 23
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէգ. Ր. Հիսար ... 34
9 15 Պէշիք. Օրթագ Գուրուչ Արնվ. Պէգլէր ... 33
10 — Սենիր. Թօփրաք. Պէգլ. Մեգզ. Սենիր. 37
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէգլէր ... (բացի ուրբաթէ) 21
10 40 Ր. Հիսար Պղյաճ. Միրկ. Սեթէն. Սենիր. ... 32
11 20 Սենիր. Թօփրաք. Պէգլ. Մեգզ. Սենիր. (ուրբաթները Արնավուտգիւղ) 33
11 35 Պէգլէր Ր. Հիսար Պղյաճ. Միրկ. Սեթէն. Սենիր. (ուրբաթները Պէշիկթաշ) 25
12 50 Ուղղակի Միրկէօն 23
2 — Ուղղակի Պէգլէր 2
4 15 Ուղղակի Պէգլէր (բացի ուրբաթէ)

10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէգլէր (Ուրբաթ օրերը 10 15ին և Ր. Հիսար ...) 1
11 15 Գուզ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէգլէր Ր. Հիսար. Պղյաճր. 20
11 40 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէգլէր [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 1
12 45 Գուզ. Պէյլ. Չէնկէլքէօյ Վ. անիք. Ա. Հիսար Գամլ. Չուբ. Բույուք. Պէյքօզ (բացի ուրբաթէ) 21
12 40 Ուղղակի Գամլըճէ 34
1 20 Խուզ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Գամլըճէ [բացի ուրբաթէ] 25
2 35 Ուղղակի Չէնկ. Գամլ. [Բացի ուրբաթէ] 34
2 45 Խուզ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վ. անիք. Գամլ. Ա. Հիսար Գամլ. Չուբ. ... 37
3 40 Ուղղակի Գամլըճէ 17
5 15 Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Գամլ. Ա. Հիսար Գամլ. Չուբ. Բույ. Պէյքօզ (Բացի ուր.) 23
9 25 Պէշիկթաշ, Գուզգունճ. Պէյլէր. Չէնկել. Վ. անիք. Գամլ. ... 20
10 5 Գամլըճէ Ա. Հիսար Գամլ. Չուբ. Բույուք. Պէյքօզ. Գամլ. ... 17
10 10 Գուզ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. ուրբաթները միայն Գուզ. Չէնկ. պիտի հանդպի 2
10 40 Խուզ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 25
10 45 Պէշիկթաշ Գուզգունճ. Պէյլէր. Չէնկել. Վ. անիք. Գամլ. Պէյքօզ (Ուրբաթ օրերը Խուզ.) 28
11 15 Գամլըճ. Ա. Հիսար Գամլըճ. Չուբ. Բույ. Պէյքօզ (ուրբթ. Գուզգ.) 23
11 30 Գարաքէօյ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վ. անիք. 34

Ամէն ուրբաթ առաւօտ երկրէն քաղաք մնացած կամուրջէն չոգենաւ մը ելլելով ուղղակի Պէգլէր ։
Ամէն ուրբաթ օր կամուրջէն ժամ չորսին չոգենաւ մը ելլելով Խուզ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վ. անիք. Գամլ. Ա. Հիսար Գամլ. Չուբ. Բույուք. Պէյքօզ Թօփր. Պէգլ. Մեգզ. հանդիպելով Սենիր. պիտի երթայ ։
Ամէն ուրբաթ երեկոյ տասնուերկուքին Սենիր. չոգենաւ մը ելլելով Մեգզ. Պէգլ. Թօփր. Պէյքօզ Բույուք. Չուբ. Գամլ. Ա. Հիսար Գամլ. Վ. անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Խուզ. հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ ։
Գարձեալ ամէն ուրբաթ երեկոյ Սենիր. տասնմէկին չոգենաւ մը ելլելով Մեգզ. Պէգլ. Թօփր. Պէյքօզ Սենիր. Միրկ. Ր. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ ։
Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11 15ին Սենիր. էն ելլելով Մեգար. Պէգլ. Թօփր. Պէյքօզ Սենիրէն Չուբ. Ա. Հիսար Պէյլ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ ։
Բշ. Կզ. Ուր. երեկոյները ժամ 11 15ին Ա. Հիսարէն չոգենաւ մ'ելլելով ուղղակի կամուրջ պիտի գայ ։
Բշ. օրերը բացի տօն օրերէ առաւօտուն ժամ կէսին Սենիր. էն չոգենաւ մը ելլելով Մեգարթ. Պէգլ. Թօփր. Սենիր. հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ ։

ԽՈՍԿԻՒՏԱՐԻ ԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Խուսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խուսկիւտար
— —	6 5	— —	6 25
— —	7 5 Պէշիք	— —	7 5
11 30	8 — Պէշիք	11 50	8 15 Պէշիք
12 — Պէշիք	8 20 Վ. ասի	12 20	9 5
12 30	9 —	1 — Պէշիք	9 50
1 —	9 30	1 20 Վ. ասի	10 10 Պէշիք
1 30	10 — Ֆէրմ	1 40	10 30 Ֆէրմ
1 55 Վ. ասի	10 20 Պէշիք	2 15 Պէշիք	10 40 Գզ.
2 30	10 50	2 45 Վ. ասի	11 —
3 —	11 — Գուզ	3 —	11 20 Ֆէրմ
3 15 Ֆէրմ	11 10 Ֆէրմ	3 30	11 20
3 30	11 20	4 45 Պէշիք	11 50
4 10	11 40	3 15 Ֆէրմօթ	11 55 Գզ.
4 45 Վ. ասի	12 5	5 — Վ. ասի	12 5
5 — Ֆէրմ	— —	5 35 Պէշիք	— —
5 30		5 30 Ֆէրմօթ	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Խուսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խուսկիւտար
— —	6 —	— —	— —
— —	7 5 Պէշիք	— —	6 15 Պէշիք
11 30	8 — Պէշիք	11 50	7 5
12 15 Պէշիք	8 20 Վ. ասի	12 40 Պէշիք	8 15 Պէշիք
1 —	9 — Պէշիք	1 20	9 5
1 45 Պէշիք	9 30	2 — Պէշիք	9 45
2 30	10 — Ֆէրմ	2 40	10 10 Պէշիք
3 20	10 10 Պէշիք	3 10 Պէշիք	10 30 Ֆէրմ
3 15 Ֆէրմօթ	10 40	3 45 Ֆէրմօթ	10 40
4 — Պէշիք	11 10 Ֆէրմ	4 30	11 20 Ֆէրմ
4 45 Վ. ասի	11 10	5 — Վ. ասի	11 20
5 15 Պէշիք	11 40	5 25 Պէշիք	11 40
5 — Ֆէրմօթ	12 5	5 30 Ֆէրմօթ	12 5

Այս երթևեկութիւն հաւէ բացի ... ուրբաթ օրերը Գուզգ. ...

ՀԱՐԷՄ ԽՕՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

2 15 Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
2 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի կիր.)
3 45 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի ուր.)
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի ուրբաթ և կիրակի օրերէն)
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30 ին) ։

ԽՈՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԽՈՍԿԻՒՏԱՐ

ԵՒ

ԳԱԴԸՔԷՕՅԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՊԱՐԶ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Խուսկիւտարէն Գադըքէօյ Սիրքէճի
5 — Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 »
3 45 Սիրքէճիէն Խուսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գադըքէօյ
10 30 Սիրքէճիէն Խուսկիւտար
11 20 Գադըքէօյէն Խ...

(Գադըքէօյէն Սիրքէճի ... ուղղակի չոգենաւ) ԲԱԶՄԱՓԻՆ 8 — Չորրորդ, Չորրորդ, ... մեծ-դրաւուհին և Վը-...

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐՐԵԱԿ)

ՄՈՐՒԻ ՁԿԱՆ ՃԱՐՊ ԻՒՂ

Հիբօֆօսֆիթով Չուրին և տղայոց

Պատրաստեալ Ճեամ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եօրք ։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորփու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճողաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անոր համար ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն ։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով ։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՉԷԼ · 105

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթևեկութիւնք

Օր	յունիս ժմ. Ռ.Ս.	Երթևեկութեան	...
Բշ. 27.8	եր.	Օտեսա	
Գշ. 28.9	5 եր.	Աղեքսանդրիա	
Գշ. 29.10	10 Առ.	Անատօլու	
Դշ. 29.10	10 Առ.	Սեվաստոփոլ	
Եշ. 30.11	2 եր.	Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու ։ · 40